ATĖITIS

1964 KOVAS Nr. 3

Šiame numeryje:

"NEKALTAS"
MASĖ IR ASMUO
LAIŠKAS APIE GENERACIJĄ
IR AUGINTINIUS

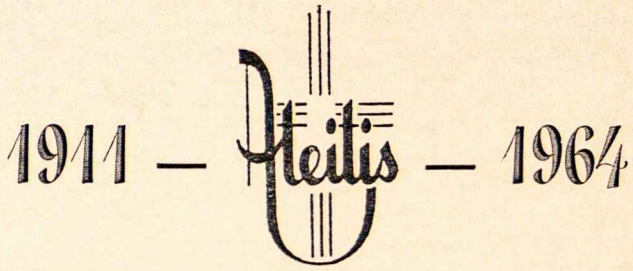

LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS
LITHUANIAN R-CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

1964 KOVAS — MARCH Nr. 3

TURINYS

Arūnas Liulevičius — Tu kuri savo gyvenimą 50
Antanas Rauchas — Nekaltas 52
julijus tranaitis — Baimė (eil.) 54
Liauda — Eilėraščiai 55
Ramūnas Girnius — Masė ir Asmuo . . . 56
Laima Bačinskaitė — Labai Malonu! . . 58
Nuo Lentynos — (Jūratė Juozevičiūtė, Arvydas Valenta, Jonas Butvila, A.A.) 59
Kęstas K. — Laiškas Apie Generaciją ir Augintinius 60
Eilėraščiai — (A. Jokūbaitytė, Liauda, D. Kolbaitė) 63
Vox Populi — 64
Administracijos Pranešimai 64
Rimantas Pauliukonis — Neklausk... . . . 65
Aldona Bušinskaitė — Toronto Metinė Šventė 66
Platus Pasaulis 70
Gražina Bičiūnaitė — Chicagos Studentai "Teisme" 76

SŪKURYS

Mirga Pakalniškytė — Į Mokyklą išeinant (eil.) 77
Vija — Kai gyvenome Vokietijoje . . . 78
Sesuo M. Jurgita — Laimė (eil.), Piūtis (eil.), ... 79
Aušrelė Vaičeliūnaitė — Atsiminimai . . 80
Kreivos Šypsenos . . . . . Virš. 3 psl.

Šį numerį redagavo **P. Kaufmano** kolektyvas
Viršelis **A. Kezio, S.J.**

ATEITIS YRA MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ SĄJUNGOS LEIDINYS

Vyr. red.: Rimantas Repšys
Pad. red.: Romas Sakadolskis
Literatūra: Aušrelė Skirmuntaitė
Korespondencijos: Teresė Pautieniūtė
Narė: Saulenė Venclovaitė

Redakcijos adresas:
"Ateitis"
6540 S. Campbell Ave.,
Chicago 29, Ill.

★

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August by the Lithuanian Catholic Youth Association.

"ATEITIS"
5725 So. Artesian Ave.
Chicago 29, Illinois

★

Prenumerata metams $5.00
pagal JAV dol. kursą.
Garbės prenumerata metams $10.00
Subscription $5.00 per year

Vyr. red.: Petras Kaufmanas
Pad red.: Vacys Šaulys
Literatūra: Dalia Kolbaitė
Moksl. reik. ved.: Laima Bačinskaitė
Narys: Antanas Rauchas
Narė: Rita Jaraitė

Administracija:
5725 So. Artesian Ave.
Chicago 29, Illinois

★

Second class postage paid at the Chicago Post Office

TIK TRYS MINUTĖS

Ne vieną kartą esu girdėjęs argumentą, kad žmogus negali spręsti, kas gera ir kas bloga, jei pats nėra išbandęs arba pergyvenęs. Ir tas dažnai tiesa, bet tik dalinai. Gi reikia tik kąsniuką kepsnio paragauti, ir jau žinai, ar jis pasisekė, ar ne. O su gėriu ir blogiu irgi panašiai. Taip pat su menu, muzika ir knygomis. Užmetęs kritišką akį, dažnai po trumpo žvilgsnio žinai, apie ką reikalas sukasi.

Kaip pavyzdį, siūlau "Laišką apie generaciją ir auginti-nius", kurį rasi 60 puslapy. Perskaitęs apie penkiolika eilučių jau įtari, kad čia visai neblogai. Perskaityk du trečdalius to puslapio, ir garantuoju, kad nepadėsi nepabaigęs viso rašinio, ir jei tu būsi žvilgterėjęs į laikrodį, nustebsi, kaip per tik penkiolika minučių galėjo pasikeisti Tavo visa nuotaika!

Panašiai veikia ir Velykų laikas. Seniai jau esame susipažinę su šia švente, ir dažnai ji kažin kaip "gulinioja aplinkui", kol pagaliau pasibaigia, ir mama nebeverčia valgyti sūrio. Bet tai tik todėl, kad nepagalvojam pabandyti tų pirmų penkiolikos eilučių, nes jas perskaitę, niekuomet nemestumėm į šalį tokio puikaus veikalo. O kam Velykos jau praėjo, dažnai sužino, kad Velykom niekados nėra pervėlu. Pabandyk Velykas pašvęsti šiandien — nors ir penkiolikai minučių, ir suprasi, ką noriu pasakyti.

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

Tu kuri savo gyvenimą

ARŪNAS LIULEVIČIUS

Referatas skaitytas studentų ateitininkų kursuose Chicagoje 1963.XII.28.

Sunku atvirai kalbėti visam būriui, todėl aš kalbėsiu tau vienam. Tarp draugų "aš" ir "tu" turi tą pačią reikšmę, nes jie reiškia "mes", todėl pokalbyje naudosiu "aš" ir tada, kai tu kalbi.

Mes turime kalbėti apie etines sroves šių dienų pasaulyje. Ar mes būsim mokslininkai? — paimsime popieriaus ir nubraižysime schemą: štai čia stovi Marksas, čia Marcel, čia Nietzsche, čia Jėzus Kristus. Tai yra pigu, nes nei tavo, nei mano gyvenimui ši analizė nedarys skirtumo.

Kas yra moralė?

Pažiūrėję į žodyną rasim, kad etika apibrėžiama kaip mokslas, kuris studijuoja žmogų, kaip atsakingą būtybę. Etinėmis srovėmis vadiname idėjų sistemas, kuriomis bandoma išaiškinti žmogaus atsakomybė. Etinė sistema žmogaus elgesį ne tik studijuoja, bet jį ir normuoja — vertina žmogaus veiksmus ir ragina siekti žmogiškosios pilnatvės. Etika žiūri į žmogų, kaip į moralią būtybę.

Patyrinėkim, ką mes suprantam žodžiu "moralė". Sociologas sakytų, kad tai visuomeniniai papročiai, kultūriniai rėmai, kuriuose vyksta bendruomenės gyvenimas. Psichologas moralėje mato taisyklių ir įsakymų rinkinį, kuris nurodo kelią visuomenės priimtam jausmų — libido patenkinimui. Būties filosofas moralėje mato asmens kelią į savęs realizavimą. Čia ir pasilikime: moralė yra mano būdas, mano stilius įsikūnijimui pasaulyje. Moralė yra mano, kaip asmens žymė.

Moralė yra išraiška mano žmogiškos pilnatvės siekimo. Ji yra mano atsakymas klausimui

Kam aš esu?

Aš galiu atsakyti: aš esu sau, arba — aš esu pasauliui.

Jei aš sakau: aš esu sau, aš žiūrėsiu į pasaulį kaip į kovos lauką, kuriame mano sutinkami žmonės bus mano konkurentai. Žmogus man bus pavojingas, todėl aš jį bandysiu paversti daiktu: nes daiktu aš galiu naudotis. Mano moralės pamatuose bus j ė g a. .Aš būsiu didelis, nes aš esu pasmerktas vienišai laisvei.

Jei aš sakau: aš esu pasauliui, aš žiūrėsiu į save kaip į skruzdėlę, kuri yra silpna ir mirtinga savyje, bet amžina per savo skruzdėlyną. Aš matysiu save kaip įrankį amžino Žmogaus siekiams. Mano moralės pamatuose bus p a r e i g a. Žmogus kaip individas man bus menkavertis, todėl aš jį paversiu funkcija. Aš būsiu didelis, nes manyje įsikūnija Žmogaus istorija.

Jei sakysiu: aš esu sau, arba — aš esu pasauliui, aš meluosiu, nes paneigsiu tai, kas giliausiai manyje žmogiška. Esu asmuo taip, kaip ir mano broliai. Mano gyvenimas yra kelionė, kurią dalinuosi su žmonėmis. Esu sau paradoksas, nes pasaulyje jaučiuosi namuose, bet ne tėviškėje. Mano sąnarius kankina begalybės troškimas. Jaučiu, kad tą begalybę, kurios trokštu, tegaliu atrasti tik per žmogų, asmens paslaptį. Aš sakau: esu pašauktas kelionei. Mano moralės pamatuose bus m e i l ė. Aš pasiimu ieškojimo kelią: aš negaliu sustoti, nes kelias yra ilgas.

Jei sakau: esu pašauktas kelionei į begalybę, aš turiu nuolat augti, nes nei vienì mano gyvenmo metai neatneš man poilsio — metai atneš progų: jei jomis nepasinaudosiu, būsiu tik šešėlis to, kuo man buvo skirta tapti.

Ko aš noriu?

Aš noriu suprasti. Noriu suprasti save, suprasti savo kelionės tikslą. Man saulės šviesa per silpna, nes ji parodo tik paviršių. Pasaulis yra nuostabi paslaptis — tai šulinio gelmė, kurioje vidudienį žvaigždės matomos. Aš pats sau mįslė — klausimas, kuris neturi atsakymo. .

Aš noriu būti reikalingas. Man šiurpą kelia seno žmogaus likimas, kuris pasauliui nereikalingas, kuris pasauliui jau miręs.

Ieškau žmogaus, ne išminties, nes noriu būti suprastas, ne tik suprasti. Aš noriu būti mylimas, ne dėl to, kas aš esu, bet dėl to, kuo aš galėčiau būti.

Aš trokštu meilės. Mano sąnariai vaitoja, mano lūpose pelenai, mano dvasia išdžiūvus.

Aš nenoriu mirti. Mano planai — amžiams. Tiek daug sužinoti, tiek daug patirti, tiek daug padaryti. Aš mirčiai neturėsiu laiko. Aš noriu būti amžinas.

Labai daug noriu. Ar mano norai pildosi?

Kam aš esu?

Aš pajutau, kad esu ribotas. Tiek daug knygų, kurių aš nė neatversiu, tiek daug žmonių, kurių aš nesutiksiu. Tiek daug darbų, kuriuos aš pradėsiu ir nepabaigsiu. Laikas kaip smėlis per pirštus sruvena.

Aš matau, kad esu pakeičiamas. Kai aš mirsiu, nei vienas paukštis nesustos čiulbėjęs.

Aš matau, kad ieškau iš žmogaus to, ko žmogus negali duoti. Žmogus žmogui ir meilėje pasilieka paslaptis. Jei perskrosi žmogui širdį, joje rasi tuštumą.

Aš matau, kad noriu mylėti, bet nuo meilės bėgu. Aš matau, kad ištikimiausiai myliu save. Matau save iškreiptame veidrodyje, kuris mane pristato tobulą

Aš nenoriu mirti, o tačiau aš jau mirštu. Mano nagai kasdieną po truputį miršta, mano dantys, mano kaulai vėl tampa kalkėmis. Aš bėgu, o mirtis tik žingsniuoja, bet ji mane vejasi.

Aš nenoriu būti vienišas, bet esu. Aš noriu daryti gera, bet mano dvasia tingi, mano sąnariuose jaučiu kitus norus. Noriu mylėti, bet mano širdis taukais apaugus.

Aš turiu tapti laisvas

Ką mes pamatome į save pažvelgę? Mes regime žmogų, kuris vieno nori, o kita daro; kuris stengiasi neigti tą, kas jis yra; kuris gyvena iliuzijų pasaulyje, nes jis jaučiasi negalįs klysti. Toks žmogus yra stabmeldys, nes jo dievukas yra jis pats. Toks žmogus yra kalinys, nes ne jis sprendžia, bet jo jausmai, įpročiai. Aš tegaliu būti tik žvėris, narve uždarytas: nežiūrint kiek aš daužysiuosi į narvo sienas, aš vistiek pasiliksiu belaisvis.

Laisvė man reikalinga, kaip duona ir oras. Tušti mano žodžiai, jei už jų nestoviu aš pats. Tušti mano darbai, jei juose nėra manęs. Tušti mano pasiryžimai, jei aš negaliu jų įvykdyti. Veltui mano gyvenimas, jei aš bijau numirti. Veltui mano meilė, jei myliu tik žodžiais.

Aš noriu, aš turiu būti laisvas.

Aš turiu pabėgti iš savo kalėjimo.

Savo kalėjimo sienų aš negaliu nuversti — mano jėgos per mažos. Savo kalėjimo sienas aš griausiu plyta po plytos. Savo išlaisvinimui aš kaupsiu visas savo jėgas: mano protą, mano jausmus, mano valią. Aš visas noriu būti laisvas.

Mano išsilaisvinimo įrankis yra moralė. Aš blogai suprantu moralę, jei aš tik girdžiu ją sakant "Ne". Moralė mane moko sakyti "Taip". Atsižadu ne dėl atsižadėjimo. Atsižadu dėl to, kad visas jėgas turėčiau vienam gėriui. Doras žmogus yra ne tas, kuris nedaro blogio, bet tas, kuris daro gera.

Moralė yra kelias į mano išsilaisvinimą.. Tai nėra absurdiškų taisyklių rinkinys, kurias seksiu rūgščiu veidu. Askezė yra kova, kurioje aš išsikovosiu savo laisvę. Būdamas ištikimas mažuose dalykuose, aš tapsiu ištikimas dideliuose.

Mes sakome: esu laisvas, jei galiu daryti, ką aš noriu. Noriu būti laisvas: daryti ką a š noriu, ne mano aistros. Moralė yra ginklas mano išsilaisvinimo kovoje.

Turiu augti savo laisvėje

Trokštu laisvės ne dėl jos pačios. Esu keleivis pasaulyje: noriu laisvės, kad galėčiau tęsti savo kelionę. Jei aš ilsėsiuosi savo laisvėje, ji man taps kalėjimu.

Aš keliauju į begalybę. Tai yra dar per poetiška, man nesuprantama. Kalbėkime aiškiau, žvelgdami žmoniškesniu žvilgsniu. Aš keliauju į mirtį. Kaip grūdas turi mirti, kad neštų vaisių, taip ir aš. Mirtis nėra absurdas — mirtis mano gyvenimo nesunaikina, bet jį pakeičia. Jei mirtis yra beprasmė, tai nėra tikslo nei gyventi.

Kaip grūdas, taip ir mes turime subręsti mirčiai. Anot Rilke, mes kiekvienas savo mirtį nešiojame krūtinėje kaip obuolį: vaiko mirtis yra žalia, neprinokusi — seno žmogaus mirtis nunokusi skynimui.

Mūsų visas gyvenimas turi būti augimas. Mes niekad nesubręsime, nes kiekvienas žingsnis tik labiau parodo, kokia tolima mūsų kelionė.

Taip kaip aš esu vienas asmuo, o ne suklijuotas kūnas ir siela, taip ir mano augimas turi būti vientisas. Jei aš pretenduosiu į angelą, aš tapsiu gyvuliu. Jei aš paneigsiu savo prigimtį, ji man atkeršys.

Kadangi esu pasaulyje, todėl ir turiu augti pasaulyje. Aš negaliu augti bėgdamas nuo pasaulio, nuo žmonių ar nuo savo kūno. Aš turiu augti visas — protu, jausmais, valia.

Turiu augti pažinimu — man visą gyvenimą skirta mokytis. Mano protas turi tapti stipria šviesa, kuri man kelią rodytų. Turiu stengtis suprasti save, nes savęs nepažindamas aš nepažinsiu žmogaus.

Turiu augti jausmuose, nes esu pašauktas mylėti. Jei aš negaliu mylėti žmogaus, aš negaliu mylėti Dievo. Jei aš auklėsiu savo protą, aš neauklėsiu jausmų, aš išaugsiu centauras. Jei aš skaitysiu lytį kaip mano žemąjį pradą, ji tamsoje išaugs kaip pikta gėlė. Mano kūnas nėra tiktai mėsa, nes siela yra persunkusi kūną.

Turiu augti valia — nes esu už save ir savo brolius atsakingas. Aš negaliu eiti per gyvenimą užsimerkęs — mano kelionės tikslas yra man per daug svarbus.

Turiu augti per žmones

Aš keliaunu ne vienas. Kiekvienas žmogus turi į mane teisę pagalbos taip, kaip aš turiu teisę tikėtis pagalbos iš mano brolio. Aš negaliu augti vienas, nes tai tegali tik gyvulys ar dvasia.

Man žmonės yra reikalingi, nes išminties semsiuosi ne iš medžių, bet iš žmonių. Išmintingas žmogus tegu būna mano geriausias draugas.

Per knygą aš galiu kalbėtis su amžių išmintimi. Tais klausimais, kuriais mes kalbėjome, rasi ne vieną gerą knygą. Štai jų keletas: giliai į žmogų žvelgia Thomas Merton — su jo mintimis gali susipažinti skaitydamas "Seeds of Contemplation", arba "No Man is an Island"; apie mūsų gyvenimo šaknis tyloje rasi nuostabių minčių Max Picard "The World of Silence" (originalas vokiškai); labai naudingų patarimų tavo protiniam darbui rasi dominikono Sertillanges knygoje "The Intellectual Life"; įdomių ir naudingų minčių apie jausmų auklėjimą rasi Ignace Lepp knygoje "The Psychology of Loving" (originalas prancūziškai); aštrų žvilgsnį į tavo kasdieninį gyvenimą rasi Michel Quoist knygoje "Meaning of Success" (originalas prancūziškai).

Visi mes kartu keliaujame šią nuostabią kelionę. Eikime drąsiai ir su džiaugsmu, nes jau kelyje sutiksime jį, į kurio namus mes grįžtame.

NEKLAUTAS

PARAŠĖ ANTANAS RAUCHAS

ILIUSTRAVO ALVYDAS BIČIŪNAS

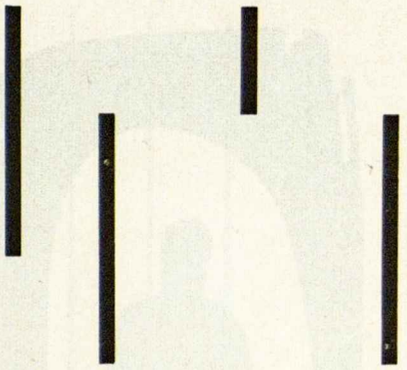

Edvardas staiga pašoko.

"Ne! Aš nekaltas! Nekaltas!"

Teismo salėje pasigirdo triukšmas. Teisėjas davė ženklą nutilti, ir salėje vėl viešpatavo tyla.

"Edvardai LeBlanc, prašyčiau daugiau tokių išsišokimų nedaryti," tarė teisėjas.

Teismas tęsėsi. Edvardas, parėmęs rankomis galvą, nurimo. Žmonių nuotaika keitėsi, daug kas galerijose pradėjo abejoti Edvardo kaltumu, nors visi įrodymai buvo prieš jį. Teismas artėjo prie galo. Jury komisija išėjo į savo kambarį nuspręsti Edvardo likimo, o Edvardas buvo policininko nuvestas į celę. Šaltoje ir drėgnoje celėje Edvardas atsisėdo, ir jo mintyse, kaip filmoj, prabėgo to nelaimingo mėnesio prisiminimai.

* * *

Taip! Lygiai prieš mėnesį jį prikėlė telefonas. Mieguistas jis atsakė:

"Alio".

"Alio. Ar čia Edvardas LeBlanc?"

"Taip. Kas čia kalba?"

"Taigi negi manęs jau nepažįsti, juk mes kartu lankėme universitetą".

"Jonas, Jonas Dupont?!"

"Taigi. Aš prieš porą valandų atvažiavau į Paryžių darbo reikalais. Darbą jau atlikau ir turiu porą dienų atostogų. Sužinojau, kur gyveni ir tavo telefoną, todėl nutariau paskambinti."

"Labai gerai padarei. Tuojau atvažiuok pas mane. Čia galėsi apsigyventi, turiu daug vietos. Būtinai!"

"Ačiū, Edvardai. Aš jau kambarį išsinuomavau".

"Na gerai, bet vistiek atvažiuok. Sudiev."

Popiet pas Edvardą atvažiavo Jonas, ir seni draugai po penkerių metų susitiko. Kalbėjo apie universiteto laikus, meiles ir nuotykius. Pagaliau priėjo prie dabartinių užsimojimų. Jonas, išėjęs iš universiteto, mokėsi hipnozės. Dabar jis buvo gan gerai žinomas hipnotistas.

Draugams besikalbant, laikas greit bėgo. Atėjo vidurnaktis, tolumoj suskambėjo bažnyčios bokšto laikrodis. Jonas atsikėlė eiti.

" Tai sudiev, Edvardai!"

"Sudiev. Ačiū, kad atėjai. Rytoj pusryčiams būtinai užeik."

"Gerai. Pasimatysim rytoj."

Draugai persiskyrė, susitarę sekančią dieną susitikti.

Jonas vėl atėjo dešimtą valandą ryte. Abu nuėjo į restoraną valgyti. Vėliau Edvardas pavažinėjo Joną po Paryžių. Nuvažiavo į universitetą. Apvaikštinėjo senuosius universiteto rūmus, kalbėjo su kai kuriais buvusiais profesoriais. Staiga Jonas sustingo. Koridoriaus gale ėjo profesorius Jacques Durand. Jono akyse degė pyktis, bet profesorius pasuko kitu koridoriu. Edvardas suprato, kodėl Jonas neapkentė Jacques Durand. Jonas norėjo baigti universitete psichologiją daktaro laipsniu, bet profesorius dėl niekam nežinomos priežasties jam tai sukliudė. Jonas už tai profesoriui Durand niekuomet neatleido, ir dabar, po penkerių metų, tas pyktis žerėjo Jono akyse. Jis pagaliau pamažu atsileido ir, atsiprašęs Edvardo, panorėjo vienas grįžti į viešbutį. Edvardas sutiko. Grįžtant namo, Edvardas rūpinosi, kad tik Jonas ko nors nepadarytų. Tą ir sekančią dieną jis nieko negirdėjo apie Joną ir jo nematė. Po dviejų dienų Jonas pagaliau paskambino ir paklausė, ar jis galįs užeiti. Edvardas mielai sutiko. Netrukus pasirodė Jonas. Jis buvo visai ramus ir žadėjo šiandien važiuoti namo. Prieš išvažiuodamas jis norėjo padaryti vieną bandymą, užhipnotizuoti Edvardą. Edvardas sutiko. Abu atsisėdo, ir Jonas pradėjo.

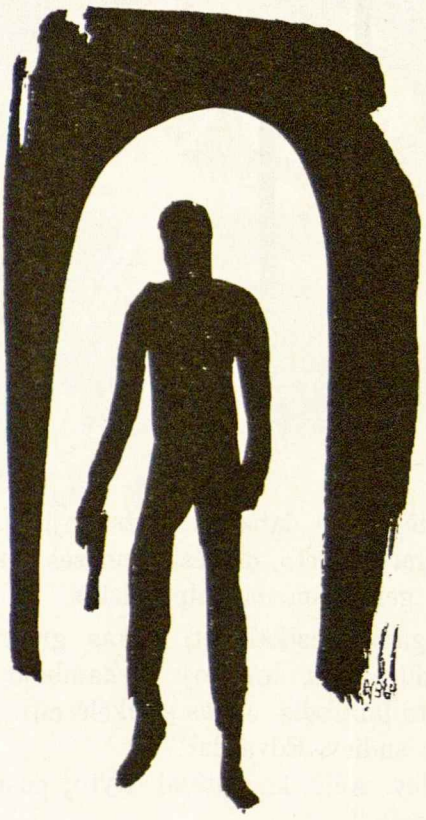

Šūvis! Edvardas atsibudo. Prieš jį gulėjo ką tik sukritęs profesorius Durand, o jo rankoje dar rūkstantis revolveris. Tuojau atbėgo studentų grupė. Jie atėmė iš Edvardo ginklą ir nuvedė į universiteto rektoriaus kambarį. Pašaukta policija Edvardą suėmė ir nuvežė tardymui. Jis sėdėjo kalėjime jau tris savaites, kol buvo paskirtas teismas. Per teismą jis bandė įtikinti teisėją, kad jis nužudė profesorių Durand, būdamas hipnozės įtakoje. Niekas juo netikėjo. O dabar jury sprendė jo likimą.

* * *

Atsidarė celės durys, įėjo policininkas ir išvedė Edvardą į teismo salę.

Teismo salėje jam įėjus kilo didžiulis triukšmas, bet pasirodžius teisėjui ir jury komisijai, viskas nutilo. Atsistojo jury komisijos pirmininkas ir tvirtu balsu pradėjo:

"Mes, jury komisija, nusprendėm, kad Ponas Edvardas LeBlanc nužudė profesorių Jacques Durand, ir patariam teismui skirti Ponui Edvardui LeBlanc mirties bausmę".

Edvardas pašoko ir suriko:

"Bet aš nekaltas, aš jo nenužudžiau, aš nekaltas!"

Tas jam nepadėjo. Jo likimas buvo nuspręstas. Teisėjas sutiko su mirties bausme ir nusprendė, kad Edvardas bus po vieno mėnesio pakartas.

Edvardas dar bandė pratęsti savo gyvenimo laiką, bet tie bandymai ėjo veltui. Po mėnesio po teismo kalėjimo kieme Edvardas LeBlanc buvo pakartas už Jacques Durand nužudymą.

* * *

Praėjo vieni metai, antri. Policija buvo jau užmiršusi apie šį įvykį, kai vieną dieną atėjo laiškas į Paryžiaus policijos stotį. Laiško turinys buvo toks:

1894 m. birželio mėn. 17 d.
Paryžius.

"Prieš du metus buvo pakartas Edvardas LeBlanc už profesoriaus Jacques Durand nužudymą. Aš noriu prisipažinti, kad Edvardas LeBlanc ne savo valia nužudė profesorių. Jis buvo mano įrankis, aš jį užhipnotizavau ir liepiau profesorių nužudyti.

Aš profesoriaus Durand nekenčiau nuo universitetan įstojimo ir, kai, jam pasipriešinus, nebuvo man duotas daktaro laipsnis, nusistačiau jį nužudyti. Proga pasitaikė, kai atvažiavęs prieš dvejus metus atgal į Paryžių ir užhipnotizavęs Edvardą Leblanc savo kerštą įvykdžiau. Išvažiavau iš Paryžiaus, manydamas, kad mano kerštas baigtas. Bet sąžinės verčiamas, po dvejų metų, nutariau pasiduoti policijai. Šiam reikalui atvažiavau į Paryžių. Aš nežinau, kiek kartų praėjau pro policijos stotį, bet niekuomet negalėjau surinkti pakankamai drąsos įeiti vidun. Pagaliau pasirinkau paskutinę išeitį.

Šiandien nuo Eifelio bokšto nušoks vienas vyras. Tas vyras būsiu aš. Prieš mirtį gailiuos, kad mano geras draugas Edvardas LeBlanc, turėjo būti įtrauktas į šį kerštą. Taip pat gailiuosi, kad neturėjau užtenkamai drąsos prisipažinti prieš Edvardo mirtį. Edvardas mirė nekaltas.

Jonas Dupont"

Baimė

mažiau bijo žmogus,
ką gali ir negali
jis įsivaizduoti
negu kito žmogaus.

julius tranaitis

Ties Čiurlionio paveikslu — Ramybė

Ramybė prieblandos laivais tavin įplaukia
Už tarto žodžio, šaknis giliai įrėmusio
širdin:
— Ar skamba jis varpu: atleiski, dovanoki!
— Ar sielvartu švytruoja
— Ar moja vienuma,
— Ar tiesia ranką: imki —atiduota
— Ar šoka tylaus džiaugsmo upokšniu.

Paslaptingieji laivai tavin plaukia,
ištiesę brangaus šilko ilgasparnę burę.
Ir neša gęstantį saulėleidį
ir neša sąskambį skliautų ir vandenyno
ir vėsų atspindį žemyno, kurs tartum
ramus rankos palietimas —
ištvermė, uola.

Tavy bekraštė toluma —
simfonijos užgimusi gaida paskutinioji,
kuriai nelemta gęst.

Tavy bekraštė toluma —
atgaiva šventoji
žmogui, išsiliejusiam indu,
idant prikristų kupini delnai žvaigždžių.

Dostojevskio Idiotas

Tai tas, kuris šaligatvy pakels sumintą gėlę,
Nes suvirpės jame kažkas dėl to, kas buvo,
ir ko dabar jau nebėra;
Tai jis vienišas kalbėt su medžiais bus išėjęs,
Idant save atrastų, pabėgus nuo taip negyvų
daiktų, įkritusių sielon.

Tai tas, kurs žodžio spalvos nepaieškojęs,
Kito ištartą, tartum brangiakmenį dėjos
širdin;
Kurs neapykantai mišku aplink įsiliepsnojus
Dengės akis ir bėgo, bėgo maldaudamas
kūdikio akių giedros.

Jis laurų sau neužsidėjo; o jam juos tiesė.
Neklausė aplodismentų, kuriais kiti pripildė
sau širdis.
Jis tik bekūniu ir prabėgančiu pavėsiu
pabuvęs, kol praeivio sąnariai atvėsta
Dingsta, užleisdamas saulės veidui vietą.

LIAUDA

RAMŪNAS GIRNIUS

MASĖ IR ASMUO

Šių dienų terminijoj vis atsiranda naujų žodžių. Kai kurie jų nėra visai nauji, bet tik dabar įeina į kasdieninį žodyną. Jų tarpe yra ir žodis "masė". Šis žodis neturi vienos aiškios prasmės, jo prasmė priklauso nuo to, kas tą žodį vartoja ir kokią prasmę jam teikia. Lotynų kalboj žodis "massa" reiškia beformišką medžiagą, iš kurios galima įvairius pavidalus sudaryti. Masė nėra naujas žodis. Naujas nėra tas reiškinys, kurį tas žodis nusako. Masės visada buvo ir bus. Tik anksčiau masių (vadinamosios liaudies) padėtis istorijos bėgyje mažai keitėsi. Prasidėjus vadinamajai pramoninei revoliucijai ir dėl techninės pažangos keičiantis socialinėms sąlygoms, keitėsi ir pati masė, ir jos vaidmuo gyvenime. Anksčiau masės maža ką reiškė, buvo be mokslo, daugiau ar mažiau skurdo ir buvo tik valdomos. Tačiau, pradėjus vystytis demokratinei santvarkai, ir masės pajuto savo svorį, įgijo bent pradinį mokslą ir įsitikino, kad ir jos gali lygiai gerai valdyti, kaip anksčiau valdžiusi mažuma. Šį pasireiškimą ispanų filosofas Jose Ortega y Gasset ir pavadino "masių sukilimu" savo garsioj knygoj "La rebelion de las masas" (1929 m.), išverstoj į daugelį kalbų.

Jau anksčiau, dar praeito šimtmečio gale, prancūzų psichologas G. Le Bon buvo parašęs knygą apie masių psichologiją. Vėliau ir kiti psichologai bei sociologai tyrinėjo masių reiškimąsi. Bet ypač šį klausimą išpopuliarino minėtasis J. Ortega y Gasset. "Masių sukilimu" jis supranta masių išėjimą į priešakį. Kaip jis sako, masė staiga pasidarė regima ir užėmė visuomenėj geriausią vietą. "Anksčiau masė buvo nepastebima ir liko socialinės scenos užkulisyje. O dabar ji išėjo į scenos priešakį ir pasidarė svarbiausias aktorius. Nebėra daugiau didvyrių, tėra tik choras". Šį "chorą" J. Ortega y Gasset vertina su baime, daugiau ar mažiau neigiamai, nes masę jis supranta kaip vidutinybę, kaip susiliejimą su dauguma ir praradimą savo asmenybės. Kaip jis aptarė, "masė yra kiekvienas, kuris sau neskiria ypatingos vertės ir save laiko tik vi-

dutiniu žmogumi, visiškai patenkintu būti, kaip visi kiti". Pagal J. Ortega y Gasset ir daug kitų masę neigiamai vertino. Išimtį sudarė tik marksistai. Jie masių žodžiu vadino darbininkų bei valstiečių mases — proletariatą. Skelbdamiesi proletariato masių vadais, marksistai bei komunistai mases savotiškai dievino ir joms priskyrė uždavinį sukurti tokią santvarką, kurioj visi būtų lygūs ir nebūtų jokių klasių. Vėliau masės reiškinį tyrinėję sociologai stengėsi mases nei peikti, nei girti. Jie ėmėsi neutraliau aptarti masę arba kaip bendrai didelę grupę, arba kaip tam tikrą visuomeninio bendravimo būdą, kuriame dauguma savo narius veikia išoriniu spaudimu, negu vidiniu traukimu. Nemanau čia nagrinėt', kaip kai kurie sociologai ar psichologai aptaria masę ar kokį vaidmenį jai skiria. Pagal skirtingus masės supratimus galima masėje rasti ir neigiamų ir teigiamų reiškinių.

Šiame straipsnyje imu masės žodį tuo žvilgsniu, kuriuo vokiečių filosofas Martin Heideggeris kalba apie beasmeniškų "kitų" (vokiškai — das Man) diktatūrą. Tai, jo žodžiais, toks ryšys, kur sakoma "mes", turint mintyje nežinia kokius "kitus". Tai aklas nuo kitų priklausymas, kitų sekimas, kitų pažiūromis vadovavimasis, pačiam nestatant sau klausimo, ar verta tais "kitais" visada sekti, ar tos "kitų" pažiūros visada yra teisingos. Tai individualaus "aš" paskendimas "kituose". Tokį paskendimą laikau neigiamu reiškiniu, nes čia savarankišką protavimą pakeičia aklas kitų pamėgdžiojimas. Taip sprendžiu dėl to, kad toks paskendimas "kitų" masėje veda į beasmeniškumą, vidutiniškumą ir vertybių iškreipimą. Šiuo tris masės, kaip "kitų" diktatūros, bruožus ir pasvarstykime.

Masė yra beasmeniška. Masėje dingsta "aš" kaip individas, o jo vietoje atsiranda tik beasmeniška grupė. Visi stengiasi būti kiek galint panašesni. Panašiai rengiasi, panašiai elgiasi, panašiai galvoja ir stengiasi nesiskirti nuo kitų. Amerikoj, ypač mokyklose, tai labai pabrėžia, žiūri, kiek vaikas bendrauja su kitais, kaip su jais sugyvena, ar nesistengia per daug iš kitų išsiskirti. Ryšys su kitais mokiniais keliamas ir pabrėžiamas. Tuo būdu žmogus nebegalvoja už save, bet dairosi kas darosi aplink jį ir jis taip pat daro. Kiekvienas žmogus iš esmės yra individas, bet masėje nesistengia juo būti, o tik seka kitus. Taip elgtis lengviau, nėra atsakomybės pačiam už save, už savo veiksmus. Įvairios silpnybės ir net nusižengimas lengvai pateisinami, nes visada pabrėžiama, kad veikia aplinka, draugai ir t. t. Stengdamasis vis su kitais visais sutapti, žmogus praranda savitumą. Masė nėra linkusi toleruoti asmens savarankiškumo, o stengiasi visus suvienodinti. M. Heideggeris šią "kitų" diktatūrą taip išreiškė: "Mes džiaugiamės tomis pramogomis, kokiomis kiti džiaugiasi; mes skaitome, žvelgiame ir sprendžiame apie literatūrą ir meną, kaip kiti žvelgia ir sprendžia: mes taip pat traukiamės nuo "paprastos minios", kaip kiti nuo jos traukiasi: mes tuo pačiu piktinamės, kuo ir kiti piktinasi" (Sein und Zeit, §27). Panašiai masės žmogų apibūdina ir kitas vokiečių filosofas K. Jaspers: "Šis žmogus save laiko ne individu, o tipu, didžiai išsispecializavusiu ir greit funkcionuojančiu, paklusniu dėl to, kad nenorinčiu turėti savo asmeninės egzistencijos, besijaučiančiu dideliu ir aukštesniu už visa, kas asmeniška, nes tai, kad jis yra toks, kaip kiti, stiprina jo išdidų savimi pasitikėjimą". Tačiau, nors masės žmogus ir didžiuojasi savo visiems kitiems lygumu, tai tik liudija, kad jis nesupranta savo dvasinio skurdumo: būti vienoj ar kitoj srityje išsispecializavusiu ir kitiems prilygstančiu, dar nereiškia būti pačiam kaip žmogui išplėtojusiam savo asmenybę.

Antroji masės žmogaus savybė yra vidutiniškumas (peikiamąja šio žodžio reikšme). Kadangi masę apsprendžia dauguma, tai jos lygis negali būti aukštas. Pavyzdžiui, juo didesniam žiūrovų skaičiui kuri nors televizijos programa nori įtikti, juo ji turi likti primityvesnė. Aukštesnį lygį pasiekti žmogus gali tik savo pastangomis, veržlumu. O masė veržlumu nepasižymi. Ji nenori aukščiau veržtis, o greičiau stengiasi aukščiau iškilusius nutraukti į savo lygį. Aukštesnis kultūrinis ar moralinis lygis numušamas, kad būtų visiems prieinamas ir be didesnių pastangų. Aukščiau prasiveržti reikia daug asmeniškų pastangų. O masė tokių pastangų nelinkusi dėti, nes ji ir taip gerai jaučiasi būdama daugumoj. Žinoma, ir masei turi vadovauti atskiri asmenys. Bet netrukus juos ima diriguoti pačios masės. Todėl ir pasidaro sunku ieškoti naujų kelių, tenka eiti pasroviui su visais "kitais", su dauguma. J. Ortega y Gasset, kuris visų pirma masę ir aptarė vidutiniškumu, taip apibūdino jos veikimą: "Masė triuškina visa, kas skirtinga, visa, kas puiku, individualu, kvalifikuota ir elitiška. Kiekvienas, kuris yra netoks, kaip kiti visi, kuris negalvoja, kaip kiti, rizikuoja būti sunaikintas". Gal čia ir griežtai pasakyta, bet aplamai masė iš tiesų linkusi nepakęsti išsiskyrimo. Ne individualus iškilumas, o vidutiniškumas yra tai, kas masei atrodo geras dalykas.

Trečioji masės savybė — vertybių iškreipimas. Nesuprasdama jų su tikru gilumu, masė visas vertybes savotiškai iškreipia, kitaip išaiškina. Pasižiūrėkime į laisvės sampratą. Masėje ji reiškia ne įsipareigojimą visa apgalvotai daryti, protingai spręsti, o daryti, kas ką nori, nepaisant kitų, savivaliaujant. Laisvės vardu norima iškelti chaosą. Tai sudaro pavojų ir demokratijai. Demokratija išvedė mases į priekį, skelbdama žmogaus lygybę ir suteikdama visiems tas pačias teises, kurias anksčiau turėjo tik aristokratinis elitas. Tačiau dažnai masės sudarė demokratijai pavojų, nes nemokėjo savo laisve protingai naudotis, o kai iškilo demagogai, mokėję mases paveikti, jos pasidarė diktatūros ramsčiais. Taip atsitiko daug kur Europoje tarp pirmojo ir antrojo pasaulinių karų. Ir kur to neatsitiko, yra demokratijos šlubavimo, kai demokratijoj norima greičiau matyti daugumos teisę visiems primesti savo valią, negu ir mažumoms suteikti teisę laisvai gyventi ir reikštis.

Panašiai dedasi ir su pažanga. Visokeriopa technologinė pažanga padėjo masėms pasiekti didesnio gerbūvio ir įgyti visuomeninės reikšmės. Tačiau masei labiau rūpi tik išorinis ir paviršutinis pažangos laimėjimų pasisavinimas, o ne tikra pažanga, kuri reikalauja ir paties žmogaus žengimo pirmyn, jo kilnėjimo. Dorinės normos masėj nuvertinamos. Atskiras individas jaučia kaltę, kai jas laužo. Masėj kaltės jausmas dingsta, nes visi, dauguma tai daro. Tai virsta dėsniu, o ne išimtimi. Iš to plaukia ir dabartinis moralinis palaidumas, šeimos irimas besiplečiančiomis skyrybomis, bendras doro-

LABAI MALONU!

Labai malonu girdėti, kad tu save skaitai ateitininku. Sakai, kad mėgsti susirinkimus? — Tai labai gerai! Visi mėgsta ateiti pasišnekučiuoti, padainuoti kelias linksmas studentiškas dainas ir net kai kurie mėgsta pasisapnuoti per paskaitas. Taip, taip, aš suprantu, kad tu nesi toks, kaip tas paskiausia apibrėžtas. Bet vis dėlto, sakyk man, kodėl tu eini į susirinkimus? Ar tikiesi ką nors iš jų parsinešti namo? Suprantu, kad sotų pilvą parsineši, bet ar turėsi ką dvasiška prasme? Tikiu, kad jau tau viskas nusibodo, ir žinau, kad visi tau kelia tą dvasinę prasmę, bet atsimink, jei niekas dažnai neprimins, tai tu net ir užmirši į susirinkimus ateiti!

Na gerai, bet dar vistiek turiu mažą prašymą, ir kaip geram draugui, gal galėtum išpildyti. Kai turėsi laisvalaikio, tai tik truputį pagalvok: Ką šiame pasaulyje darai? Kodėl tu į At-kus įstojai ir ką dabar pas juos darai? Kokią prasmę visa tai tau turi?

Jug tu esi protaujantis žmogus, ne koks augalas! Tau nėra sunku pasėdėti ir pamąstyti nors porą minučių! Tai ir pasėdėk.. Pagalvok! Pabandyk save suprasti!

LAIMA

vinis smukimas. Tai ir dėl to, kad masėj religiškumas yra taip pat menkesnis. Jis reiškiasi išorinėmis formomis neišsiskirti iš savo grupės, bet yra paviršutiniškas ir seklus.

Aptarus masės žmogaus savybes, aišku, kad daugumos masėjimas "kitų" diktatūroje sudaro dabarties pasauliui pavojų. Masė stovi prieš individą. Sunaikinus individą, nebebus naujų vadų masei. Visada reikia žmonių, kurie nepaskęstų žinomoje kasdienybėje, bet turėtų drąsos žengti, leistis kurti kilnesnės ateities. Individo masėje pasidarymas tipu (kaip K. Jaspersas tai kėlė) yra dar labiau pavojingas ir tuo, kad žmogus praranda savo žmogišką vertę. Jis pasidaro tik pakeičiama visuomenės dalelė, kuri egzistuoja visuomenei, o ne sau. Jis yra lyg smėlio grūdelis pajūryje, ir nieko nereiškia, ar vienu grūdeliu bus daugiau ar mažiau. Jo dingimas ar buvimas krūvoje tampa nereikšmingas. Masėje žmogus yra tik kaip tam tikra funkcija (darbininkas, specialistas, profesionalas ir t. t.), o ne kaip žmogus, turįs savyje pačiame begalinę vertę. Masė blėsina žmoguje tai, kas jį daro asmenybe. Krikščioniškojo egzistencializmo filosofas G. Marcel yra teisingai pastebėjęs: "Visuomenė težino tik maža iš individo dimensijų; žmogus, savo visumoje laikytas individu, nebeegzistuoja" Toks šio filosofo sprendimas apie dabartį drauge yra žadinimas suprasti sumasėjimo pavojų ir prieš jį pasipriešinti.

Neišvengiamai daugiau ar mažiau savo kasdienybėje visi esame masės veikiami ir jai tuo būdu priklausome. Bet drauge turime pareigą, būdami individai, veržtis aukščiau masės, pakilti virš jos. Gražiai šiuo klausimu yra pastebėjęs prancūzų filosofas H. Bergsonas: "Vienas autorius, rašydamas apie amerikiečius, juos kritikuoja dėl to, kad visi nešioja tokias pat skrybėles. Bet galva svarbiau už skrybėlę. Leiskite man apsirūpinti galvos viduje, kuo noriu, ir galėsiu nešioti skrybėlę kaip visų kitų".

Šis prancūzų filosofo atsakymas reiškia: iš masės veržtis reikia ne išore, o savo dvasia. Priklausome idėjinei organizacijai. Jei tikrai vadovausimės jos asmenybę žadinančiomis idėjomis, negalėsime masėje nuskęsti. Tik masei pakanka skambių šūkių, kurie momentu gali ją uždegti, bet kurie nepajėgia suburti didesniam ar pastovesniam darbui. Norėdami iš masės veržtis, turime ne šūkiais tenkintis, o gilintis į pačias idėjas. Sumasėjimo pavojus visur slypi. Todėl ir reikia prieš šį pavojų budėti — ne su "kitais" pasroviui plaukti, o kiekvienam ryškinti savo asmenybę. Ne eidami su mase, o prasiveržd ami iš jos, atliksime savo pareigą kaip ateitininkai ir kaip lietuviai. Kultūrą kuria ir gyvenimą veda ne masė, o tie pajėgūs individai, kurie sugeba savo idėjomis sužadinti artimuosius. Telkiamės į ateitininkus ne masei sudaryti, o ugdytis savarankiškais ir mąstančiais žmonėmis. Ne "kitų" sekimas, o krikščioniškosios ir lietuviškosios idėjos mus jungia į ateitininkus, ir todėl, kai vartojame žodį "mes", jis mums reiškia ne beasmenišką "kitų" diktatūrą, o mūsų pačių žmogišką ryšį, siekiant dvasinio kilnėjimo "visa atnaujinti Kristuje".

Naudotasi šiais veikalais: J. Ortega y Gasset, Revolt of the Masses; G. Marcel, Man against Mass Society; M. Heidegger, Being and Time (27-tas skirsnis); K. Jaspers, Philosophy and the World; H. Bergson The Sources of Morality and Religon.

NUO LENTYNOS

The Great Gatsby

Kada autorius nori apverkti žmogaus likimą šiame pasulyje, jis dažnai stengiasi atvaizduoti skurdą ir vargą ar tai Pietų Amerikoje, Kinijoje, Alabamoje, ar kur kitur. Tačiau F. Scott Fitzgerald savo nusivylimo romane, **The Great Gatsby**, pasirinko atvaizduoti ir įvertinti Amerikos "Jazz Age" turtuolius.

Jam tie turtuoliai seniai rūpėjo, nes jis pats žmonos dėka buvo tapęs vienas iš jų. Fitzgerald žinojo, kad už jų linksmos ir puošnios išorės glūdi tamsi tuštuma, nuobodumas, nepatenkinimas. Savo romane jis kaip tik šią apgaulę norėjo iškelti.

Jay Gatsby, autobiografinis veikėjas, buvo paprastas Amerikos prerijų sūnus, kuris Pirmo Pasaulinio karo dėka susidūrė su turtuolių klase Amerikos rytinėse valstybėse. Pamilęs vieną turtuolę, Daisy, jis jautė reikalą tapti turtuoliu, ir pradėjo nelegaliu būdu pinigus krauti. Jam taip besukčiaujant dėl mylimosios, ji išteka už kito.

Tačiau Jay Gatsby negalėjo pamiršti savo pirmosios karštos meilės ir apsigyveno netoli Daisy, kad nors vakarais galėtų pamatyti jos namuose žibančią šviesą. Ilgai Daisy nematęs, jis pradėjo ją labai idealizuoti. Šis idealizavimas ir viltis, kd jie kada susitiks, sulaikė jį nuo visiško turtuoliško išsigimimo.

Kai jiedu susitiko, pamažu, prieš savo norą, jis pradėjo nusivilti. Po kiek laiko dėl Daisy savanaudiškumo Gatsby pagaliau ir žuvo, tik prieš mirtį suprasdamas, kokia iš tikrųjų buvo jo mylimoji.

Idealizuota moteris išgelbėjo Gatsby nuo visiško dvasinio nusmukimo, tačiau jį nužudė žiauriu savanaudiškumu. F. Scott Fitzgerald tikėjo, kad patekus į turtuolių eiles yra tik dvi išeitys: pasiduoti išsigimimui ir tapti kaip jie, arba kovoti, priešintis ir pagliau žūti.

Ši knyga yra įdomiai parašyta ir trumpa. Patarčiau visiems, kurie norėtų geriau suprasti Amerikos turtingųjų klasę ir jų įtaką naiviems, ją perskaityti.

Jūratė Juozevičiūtė

KNYGOS BERNIUKAMS

Vienas žinomas anglų rašytojas, Sir. Arthur Conan Doyle, yra parašęs dvi įdomias knygas. Knygose yra pasakos apie vieną žmogų įvairiose padėtyse. Viena knyga turbūt visiems žinoma, tai yra **The Case Book of Sherlock Holmes.** Tos pasakos yra beveik visos vienos rūšies. Sherlock Holmes misterijas išsprendžia labai logiškai ir matematiškai. Jos yra įdomios, nes nežinai, kas atsitiks. Berniukams 11-14 metų amžiaus yra ypatingai įdomios.

Kitos knygos pavadinimas yra **Professor Challenger Stories.** Professor Challenger yra keistuolis mokslininkas, kuris yra įveltas ypatingai į keistus nuotykius. Iš penkių pasakų toje knygoje "The Lost World" yra įdomiausia, nes yra gražiausiai parašyta..

Aš šitas knygas siūlau, nes noriu, kad ir jūs turėtumėt malonumą jas beskaitydami.

Arvydas Valenta

MAN PATIKO

Viena iš įdomiausių knygų, kurią aš esu skaitęs, yra **"Captain Blood"**, parašyta **Rafael Sabatini.** Ją išleido Pyramid už 50 centų. Čia aprašomi nuotykiai daktaro, kuris buvo nuteistas dirbti Jamaicoje, nes jis gydė karaliaus priešą. Saloje jis sutinka Arabella Bishop ir ją įsimyli. Pasitaikius progai, jis iš salos pabėgo, nes nepatiko jam būti vergu, ir pasidarė piratu. Apvogęs daug ispaniškų laivų, pasidarė turtingas, bet vistiek jis mylėjo Arabellą ir negalėjo jos pamiršti. Susidėjęs su kitu piratu, jis nužudė Arabellos pagrobėją. Jos dėdė jo nekentė ir vis bandė užmušti, bet niekad nepavyko. Blood vieną kartą jį išmetė iš laivo ir jis turėjo plaukti kelias mylias iki kranto. Aš nerašysiu, kaip baigėsi ta istorija, nes tuomet nebūtų jums įdomu perskaityti ją. Šita knyga yra labai įdomi (ypač piratų kovos) ir jūs neužmigsite beskaitydami.

Jonas Butvila

* * *

Mes laisvalaikiu skaitome knygas, ar jos būtų lietuviškos ar angliškos. Bet gražią knygą perskaitę norime pasidalinti arba parekomenduoti ją kitiems. Tai dabar ir norime aprašyti vieną įdomią angliškų knygų seriją.

Patrick O'Connor yra parašęs daug knygų. Kelios yra pavienios, bet yra išleidęs vieną berniukams įdomią mašinų lenktynių seriją. Tos knygos yra "Black Tiger", "Black Tiger at Le Mans", "Black Tiger at Bonneville" ir "Black Tiger at Indianapolis". Jos yra išleistos neseniai. Mums labai patiko šitų knygų vyriausieji veikėjai, būtent Woody Hartford ir Worm McNess. Woody Hartford pavaizduojamas kaip vienas Amerikos jaunas vyrukas, kuriam patinka terliotis su mašinomis. Bet iš tokių terliojimųsi jis pasidaro žinomas naujų mašinų, vadinamų "Black Tiger Racing Car", vairuotojas. Jam sekasi gerai gyventi, ir jis iš savų uždarbių padeda kitam vyrukui išeiti aukštesnius mokslus. Pats Woody yra greitas ir labai šnekus. Jis pinigus labai laisvai leidžia.

Tuo tarpu jo draugas ir mašinų mechanikas Worm McNess yra apysenis, taupus ir lėtas. Jis su akcentu kalba ir kartais nesuprantamai išsireiškia. Jis mašinoms yra pasiaukojęs ir su jomis mėgsta terliotis.

Skaitytojas daug išmoks apie mašinų motorus ir struktūrą.

Mums atrodo, kad kiekvienam berniukui patiks šios knygos, jei jis jas perskaitys. **A.A.V.**

KĘSTAS K.

LAIŠKAS APIE GENERACIJĄ IR AUGINTINIUS

Mielas Vytai,

Prašai parašyti apie Mackų. Sukrėtė mane tas Tavo prašymas dar labiau, negu grasinimas, kad laišką, jei gerai parašysiu, nusiųsi "Ateitin". Ar Tau ten kokį poezijos kursą tik neįkišo dekanas šiam semestrui? Ne, sunku tikėti, kad tokia smulkmena priverstų Tave bent vieną eilėraštį perskaityti, o ką jau bekalbėti apie ištisą rinkinį, ir dar Mackaus. Kas nors kito čia slypi, brolau. Palauk — ar tik nebūsi meilę pradėjęs su kokia nors Liberal Arts gražuole- Sako, atsitinka, kad merginos kartais vyrukus atgal į tiesų kelią atveda. Na, kad ir tokie žudantys pavojai tavęs tykotų, vistiek džiaugiuosi, kad pagaliau nusimetei savo antipoetinius šarvus. Tvarkoj, tiesk dešinę, ir kalbėkime apie Mackų, jo generaciją ir augintinius.

Rašysiu numetęs kampan inhibicijas, nes Tavo grasinimas laišką atiduoti redaktoriams manęs visai nebaugina. Žinai, siųsk. Ir lažinamės iš penkių alaus, kad jie nespausdins. Tik pagalvok: Mackus "Ateityj"! Santarėnų invazija! Kiltų audra, ir nenustebčiau, jei mūsų vyresnieji bendraminčiai šį kartą jau rimtai nusodintų Račkauską, o redaktorius sukištų į pataisos namus. Matai, pas mus dar vis galvojama, kad nėra tokio daikto, kaip lietuvių literatūra. Yra katalikiška, nihilistiška, ateitininkšika, skautiška, santarietiška, bet jau jokiu būdu ne lietuviška. Jei santarietis parašo (tegu ir lietuviškai) — santarietiška. Jei moteris — moteriška (deja, dažnai taip ir būna). Jei alkoholikas — girtuokliška. Aš tvirtinu kitaip: jei gerai — lietuviška. Bet su manim niekas nenori sutikti. Atrodo, kad literatūra vis dar apsprendžiama pirma žiūrint į rašantį žmogų, į jo afilijaciją, stovį visuomenėj, jo krislus akyj, o ne į tai, ką ir kaip jis parašo. Nemanau, kad redakcijos žmonės laikytųsi šių šimtmečio pradžios mitų. Bet jie realistai, jie jaučia gyvenimo pulsą daugiau, negu parodo savo suredaguotuose puslapiuose. Užtat jie nerizikuos pataisos namais, Tu praloši penkis alaus, o aš galiu čia sau ramiai išdėstyti Tau savo nuomonę apie Mackaus neperseną ir dargi premijuotą rinkinį "Neornamentuotos kalbos generacija ir augintiniai".

Tu klausi, ar Mackaus poezija yra gera. Jei duotum man taip — ne egzaminą, paženklinčiau "taip". Bet tuomet Tu klaustum: kodėl? Ir čia jau aš turėčiau pasiduoti. Įrodyti kodėl, negalėčiau. Išvis literatūroj ką nors įrodyti sunku, nes čia, brolau, "laisvųjų menų", o ne mokslo laukai. Žinoma, galima būtų remtis ekspertų nustatytom pusiau objektyviom normom. Bet tuomet man reikėtų gerokai pasiknisti literatūros vadovėliuose, poetinės teorijos ir kritikos veikaluose. Tokiai studijai dabar neturiu ūpo. Juk daug maloniau skaityti gyvą kūrybą, negu apsamanojusias kūrybos analizes.

Taigi, tvirtinu, kad Mackaus poezija gera, bet savo tvirtinimo negalėčiau įrodyti. Žodžiu, šiame taške mūsų pokalbis baigiasi. Bet galim pūst iš kito vamzdžio galo, to nemokšliško ir subjektyviau nudažyto. Jei klaustum manęs, ar "Generacija ir augintiniai" man patiko, vėl atsakyčiau tvirtu taip. Šiuo atveju jokių įrodymų juk nereikia. Jų Tu, be abejo, ir nereikalautum, tik paklaustum: kodėl? Atsakyt čia irgi nelengva. Tačiau šiuo atveju bent specialiai į biblioteką nereikia važiuoti, tad bandysiu.

Mackaus rinkinio eilėraščiai man patiko todėl, kad

jie išreiškia giliai žmogišką, aktualų ir svarbų turinį ir išreiškia šiuolaikiniais žodžiais bei vaizdais, išreiškia labai efektingai ir originaliai. Priedo dar, visas rinkinys yra neįprastai ir įspūdingai vientisas. Štai — vienu su puse atsikvėpimu ir turi mano atsakymą. Miglota? Be abejo. Tad aiškinkimės.

Su tuo turiniu yra taip: aš nepakenčiu eilėraščių "apie nieką". Eilėraštyj turi būti turinys. Faktinai daugumoje ir yra. Bet alus alui, turinys turiniui nelygus. Yra eilėraščių apie vėją, apie gėles, apie mėnulį, apie meilę, apie tėvynę. Ir jei nepaprastai gerai parašyti, juos toleruosiu. Bet duok man eilėraštį apie žmogų, ir užmiršiu visus anuos apie smilgas, rožes ir saulėlydžius. Nes žmogaus svarbiau, ar ne? Užtat svarbiau ir žmogiškas turinys poezijoj. Siūlyk man du eilėraščius: vieną apie žvaigždžių spindėjimą vidunakčio ežere, kitą apie vaikiną, stovintį prie žuvusio draugo lavono ir klausiantį: "Kodėl ne aš?" Brolau, pasilaikyk tą apie ežerą su žvaigždėm, o man duok tąjį apie vaikiną ir filosofiją.

Pas Mackų (manau, pats skaitydamas pastebėjai) yra apstu žmogaus. Tad yra ir turinys, gilus, žmogiškas, na, ir aktualus. Sakau aktualus (Tau ir man), nes Mackaus žmogus mudviem nėra abstraktas. "Generacijos ir augintinių" pagrindinis veikėjas, Vytai, tai Tu ir aš. Taip, mudu ir visi mūsų kartos žmonės, tos kartos, kurią Mackus pavadino neornamentuotos kalbos generacija. Statau du alaus, kad Tu, kaip ir ne vienas, su kuriuo kalbėjau apie Mackų, nukikenai rankovėn tą regimai gremėzdišką rinkinio pavadinimą. Sutinku — iš kart atrodo, kad poetas čia galva vaikšto, norėdamas būti kitonišku, pozuoja, stačiai Kavolio prozą cituoja. Bet iš tikro tas pavadinimas visai vietoj, nors neįprastas. Brolau, tai raktas į rinkinio turinį. Užtat negali praeiti pro pavadinimą kikendamas, ar pasipiktinęs.

Kodėl neornamentuotos kalbos? Ar dėl to, kad mes jau nebemokam taip lietuviškai, kaip Katiliškis ar Jurkus, kad šnekamės penktos klasės ar ketvirto skyriaus lygyje sustingusia kalba? Baisiai nepoetiška, bet gal būt dėl to. O gal Mackus knygą, mus ir save taip pavadino, kad mes jau nebepajėgiame gyventi šūkiais, deklaracijomis ir romantika? Kad mums visų tų ornamentuotų skydų neužtenka užsidengti nuo skaudžiai badančios realybės? Kad visa tai, ką prieš mus ėjusios kartos vadino idealizmu, mums jau yra prarastas menas, nes matėm tą idealizmą atvejų atvejais grubiai išduotą ir dabar jau nebetikime žodžiu, ypač gražiu, nudailintu žodžiu? Sakyk, kad ne tai norėjo pasakyti Mackus rinkinio pavadinimu ir sakysi, kad ne apie mus jis rinkinyje kalba. Bet argi nerandi Tu savęs "Generacijos ir augintinių" eilėraščiuose?

Pažvelk tik į Mackaus žmogų. Savo kultūrinę egzistenciją pradėjęs gimtojoj aplinkoj, bet dar nespėjęs jon įleisti šaknų, jis tapo staiga nusviestas į naują, svetimą aplinką. Ir štai kankinanti dilema: naujoji aplinka žada žmogišką laimę, bent pasitenkinimą, bet kartu ir daug reikalauja. Svarbiausia, reikalauja nutraukti visus ryšius su praeitim, palaidot visą atsineštą kraitį. Kompromisui vietos nėra: arba užsidaryti atsiskyrėlio urve ir gyventi atsineštais ištekliais, arba sunaikinti kraitį ir pilnai priimti esamos aplinkos siū-

lomą egzistenciją. Arba, arba — skamba kaip pasirinkimo galimybė. Bet Mackaus neornamentuotam augintiniui tai vien tik akademinė galimybė. Iš tikro jis neturi jokio pasirinkimo. Jis negali savęs patenkinti vien paveldėtu turtu, nes, per anksti palikus gimtąją aplinką, paveldėjimas per mažas pilnam gyvenimui. Bet tai ką

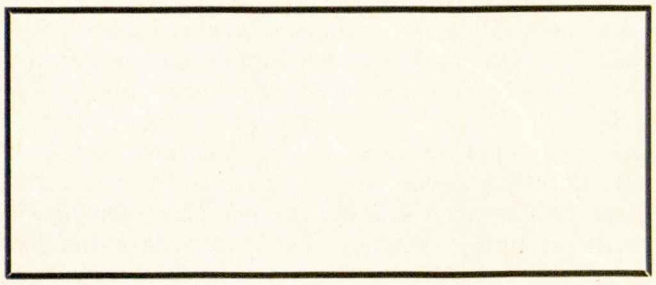

paveldėjo, nors ir labai mažai, yra jau tapę jo žmogiškos egzistencijos dalimi, kurios nei atsikratyti, nei užslopinti neįmanoma. Tad anga į esamos aplinkos žadamas gėrybes neatšaukiamai užsklęsta, o tikra, gimtoji aplinka nepasiekiama. Vadinasi, šis tragiškas žmogus nei negali rinktis. Jis neturi galimybės jokiai pilnai kultūrinei egzistencijai. Jis tikrai be namų, jis tikras augintinis. Kas tada lieka? Lieka kančia, vienatvė, apmaudas ir maištas. Ir krislas vilties, kad neišvengiama pusiaubuitis taps įprasminta kūrybiniu darbu.

Toks Mackaus žmogus, toks yra ir jo "Generacijos ir augintinių" lietuviškasis turinys. Ar neprisipažinsi, kad tuose rinkinio puslapiuose spurdi Tu, važiuodamas į vasaros stovyklas, tautinių šokių šventę ir kartu bandydamas atsikratyti savo lietuviško rūbo? Plaukis rankas, jei nori, bet aš negaliu. Juk tai mano apmaudas, tai mano kančia.

Dabar Tu jau krutini pirštą ir juokiesi. Nesijuok, nedramatizuoju savęs, nors mano šis rašymas ir skamba patetiškai. Bet tai ir įrodo, kad mums reikia poetų. Ar aš ką nors įtikinčiau, šitaip rašydamas? Ne, juoktųsi žmonės iš mūsų kartos taip, kaip Tu dabar juokiesi. Publicistinis bandymas įtikinti niekad neįtikina, kai reikalas sukasi apie intymius ir sentimentaliai skambančius dalykus. Bet geroj poezijoj nėra nei savęs dramatizacijos, nei patetikos. Ji įtikina, nes, ją skaitydamas, tu kalbi pats sau.

Jei Tau čia apkalbėta mūsų kartos lietuviškumo problema atrodo per siauras turinys poezijos knygai, kaskis giliau. Perskaityk dar kartą "Augintinių" dalies poemas apie Gerąjį Johną ir Jureką. Ten, brolau, mudviejų problema ištempiama į platųjį pasaulį. Perskaityk ir suprasi, kad mes nesame vieninteliai augintiniai, kad daug kur šių laikų žmogus jaučiasi ir yra be namų. Užtenkamai platu, ar ne? Bet tuo "Generacijos ir augintinių" turinys dar nebūtinai išsisemia. Ar Tau neatrodo, kad Mackaus iškankinto ploto žmogus gali būti tremtinys ne vien tik apčiuopiamų namų prasme? Juk visa tai, kas pasakyta apie mudviejų kartą, tinka ir žmogui, praradusiam glaudų ryšį su Dievu. Tinka žmogui, kuris stovi pusiaukelėj tarp tikėjimo ir atmetimo, kuris nepajėgia nuslopinti jį šaukiančio Balso, bet taip pat nepajėgia atsiliepti į Jį savo gyvenimu. Paskaityk dar kartą Mackaus rinkinį ir pabandyk interpretuoti šiuo raktu. Užtikrinu Tau intelektualiai įdomų vakarą.

Šiuo momentu matau Tave purtant galvą ir klausiant: kur tu tą visokeriopą turinį radai? Suprantu, kad sunku skaityti Mackų ir nelengva suprasti. Bet įmanoma. "Generacijos ir augintinių" posmai prabyla giliai individualiais simboliais, šiuolaikinės poezijos šriftu. Kad tą šriftą išskaitytum, pirmiausia reikia rakto pagrindinei minčiai, turiniui. Po to tenka dorotis su simboliais. Dažnai modernaus poeto simboliai yra asmeniški, kad jie pasidaro beveik neįspėjami hieroglifai. Bet Mackaus rinkinyj dar nėra taip blogai. Čia daug padeda rinkinio vientisumas — bendra tema, bendras turinys, tęstinumas nuo pirmo iki paskutinio eilėraščio. Pavartojęs naują ir neaiškų simbbolį, Mackus, nepalieka skaitytojo desperatiškame spėliojime. Tą pat simbolį pakartoja dar kitame, o kartais net keliuose eilėraščiuose. Tuo būdu išryškėja simbolio reikšmė ir tuo pat — eilėraščio prasmė. Paimk kad ir tokį pasakymą "ledu ir akmeniu sninga". Pirmam eilėraštyj atrodo, kad tai tik bereikšmė, poetinė puošmena. Bet kai "sninga" antram, trečiam ir ketvirtam eilėraštyj, pradeda aiškėti, ką tas snigimas reiškia. Panašiai galima išvesti ir kitas poetines lygtis, surast savą interpretaciją tokiem tariamai aiškiem posakiam, kaip atšauktas prisikėlimas, angelas, į avilį nebelėk, negyvi vaikai, mirštančiųjų procesija, sidabro augalai ir žvėrys, puodas mėnulis ir taip toliau.

Žinoma, ne kiekvienas žodis šiam rinkinyj turi paslėptą, simbolinę reikšmę. Be abejo, daug posakių yra puošmenos, ar įrankiai tinkamai nuotaikai išgauti. Daugelis vartojami tiesiogine, neperkeltine prasme. Bet čia reikia būti atsargiam, nes Mackus vartoja ir vienkartinius simbolius, kurių tolimesniuose eilėraščiuose nepaaiškina. Kartais tūlą posakį nurašant į puošmenų ar tiesioginės kalbos kategoriją, gali žūti visa eilėraščio mintis. Prisimeni gal tą, kuriame sako: "... esu tamsus ir užtikrintas: Dievas su mumis, Gott mit uns"? Tas "Gott mit uns" atrodo, kaip bereikalingas pasikartojimas, tarsi pasigyrimas vokiečių kalbos mokėjimu. Bet jei atsimeni, kad ta frazė būdavo iškalta nacių kareivių diržų sagtyse, eilėraštis įgauna visai kitą atspalvį. Vietoj reiškęs "aš esu tikras savu žingsniu", dabar jau reiškia "aš veidmainiauju, aš apgaudinėju save".

Dar galėčiau Tau prirašyti tris lapus, išdėstydamas, kodėl man atrodo, jog Mackaus rinkinio vaizdinė medžiaga yra efektinga ir originali. Bet tiek to. Jei ne kokybe, tai bent šio peckeliojimo gausa skaitausi Tave įtikinęs, kad Mackaus rinkinys yra gera poezija.

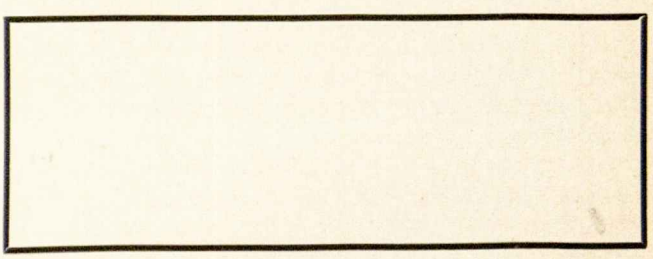

Palauk, prasilenkiau su taisyklėm. Leisk pasitaisyti: ... kad rinkinys man patiko. Gi dabar Tau eilė. Rašyk, ką Tau "Generacija ir augintiniai" reiškė ir, jei nori, malk mane į miltus.

Beje, ar skaitei Šlaito "Be gimto medžio"?

Tavo

Kęstas K.

ADELĖ JOKŪBAITYTĖ

Berželio meilė

Balti žiedai tarp dobilų — ramunės
Aukšta, liekna ji ir tokia meili, žavi.
Pamilo ją berželis dar jaunutis
Ir galvojo mėnesienoj, naktimis:

Kad būčiau aš sūnus turtingo tėvo,
Išpuoščiau ją briliantais ir šilkais,
O pats ramiai ilsėčiaus prie jos kojų
Ir jausčiaus laimingesnis, nei visi beržai.

Mes žinome — pasauly viskas keičias:
Praeina vasara, nužydi žolynai...
Ir ramunėlę mylimąją baltą
Pakando rudens šalnos nagai.

Skaistus veidelis liūdnas, nusivylęs —
Galvutę nulenkė žemai, žemai.
Berželis mato (skauda jo širdelė)
— Tai mirė ta, kurią mylėjo jis karštai.

D. KOLBAITĖ

Žmogus

Norėtųs užrašyti žmogų, kuris akimirką,
tarytum saujoj vėją
paslėpti stengiasi savo menkuos delnuos,
idant slapčia tolyn ir vis tolyn nuo savęs
pabėgus,
ji nuolatos žėrėtų jam žvaigždžių pyne;

Norėtųs užrašyt ir tą, kurs klastą žėresio
pažinęs
atradus jam šukes šaltas vien atspindžių,
gyvenimu palūžusiu žingsniu išėjo
apgaulės karčią duoną dalindamas kitiems;

Ir tą, kurs žemės rūbą užsidėjo,
žinodamas, jog kada nors bus pašauktas
vardu, ir atiduoti jį reikės;
kuris, palikęs praviras savų namų duris,
tylia tėkme į kitą krantą išsilieja.

LIAUDA

Medi,

Tavo veidą pažįstu tartum gero draugo,
Tartum atvirą knygą tavą mintį skaitau:
Esi tas, kurs keliu pasitikti ateina,
Esi tas, kurs siūbuoja už lango, išsišaknyja
sapne

Tvirtų rankų mostu į save pasišaukęs,
Didis drauge, galvą nuleidęs klausais
žodžių manų.
Sulekia jie tavin mažais, pilkasparniais
paukščiais
Ir lapuos dingsta šlamesiu.

Ir tada nežinau, geras medi, ar čia tu,
ar čia aš, ar abu siūbuojam
Ir liejamės į tolius vienu ošimu.
Žinau tik, kad kažkas širdy išsišakojo,
Kad visi žvaigždžių takai atviri.

VOX POPULI

Atviras laiškas A. Liulevičiui

Mielas kolega,

Neseniai šiame žurnale paprašei patarimo lietuviško kasdieninio mišiolo klausimu. Nuoširdžiai sakau Tau: — Užmiršk tą mišiolą! Jei ne visiškai, tai bent keliolikai metų!

Štai kodėl tokia neigiama mano numonė. Pirmiausia, tai dėl "techniškų" priežasčių. Dabartinis Vatikano suvažiavimas praveria duris liturginėms permainoms. Tiesa, žinant įprastinį mūsų Bažnyčios atsargumą ir ir lėtumą reformose, negalima tikėtis didelių permainų. Tačiau galima tikėtis tiek, kad už keliolikos metų didžiulis vertimo ir redagavimo darbas gali pasenti. Tad neskubėkim vien dėl to.

Eikime dabar prie esminių neigiamų priežasčių, diskusijos labui prileidžiant, kad reformų nebus. Pasvarstykime, ką tas mišiolas galėtų duoti protaujančiam maldininkui, pavyzdžiui ateitininkui. Patyrinėkime mišių esmės ir pavidalo santykį. Esmė: Dievo meilės puota ir auka. Esmė yra nekintama, Kristaus nustatyta. Gi viskas už kanono ir komunijos ribų tėra žmonių parinkti priedai, labai įvairuojančios vertės.

Mano nuomone, svarbieji priedai yra Šv. Raštu paremtos maldos: evangelijos, psalmės ir pan. Antraeiliai, susinešę amžių bėgyje priedai, yra visokios smulkios maldelės, dažnai nevykusios. Kodėl nevykusios? Štai tau neseniai skaityta ištrauka (iš Bartkaus), Septuagesima: — "... kad jie ir priimdami jųjų trokštų, ir trokšdami visuomet įąsias p.riimtų." Tai tik vienas to troškinančio stiliaus pavyzdys, kuris daugelį tų maldelių padaro sunkiau suprantamas už Tavo matematiką.

Daugiau perlų nerankiosiu. Tu juos pažįsti, jų yra perdaug. Manau, kad dėl jų neverta leisti storos knygos. O kaip su įkvėptaisiais raštais? Čia mums pagelbsti šviesaus atminimo ganytojas Skvireckas. Jis N. Testamento knygos paraštėje atžymėjo skirsnelius kiekvienai metų dienai. Yra ir jo plona psalmių knygelė, kurią Tu tikrai savo lentynoje laikai.

Tad patariu bažnyčion ne sąnašų rinkinį nešiotis, o Bartkaus knygą dėl nekintamų dalių, ir dar porą plonų knygelių. Pasauliečiams mišių maldos nenustatytos. Ir jei Tu pats sau susidėstysi mišias panašesnes į pirmųjų amžių mišias, Tu tikrai nuo Kristaus nenutolsi, o Jo žodžio pažintį pagilinsi. Tad tik trupučio vaizduotės ir iniciatyvos!

Tavo

Julius Azis Raulinaitis,
statybos inžinierius

Los Angeles,
1964. II. 9

Korp "Gaja" remia "Ateitį"

"Ateities" administracija gavo malonų laišką ir 180 dol. čekį iš ateitininkų medikų korporacijos "Gaja". Laiškas taip skamba:

Brangi "Ateities" Redakcija ir Administracija:

"Gajos" korporantai pilnai supranta jaunimo žurnalo "Ateities" svarbą ir atjaučia jos vargus. Kaip jau keletą metų, taip ir šiais metais gajininkai neatsisako paremti šio taip stropiai ir estetiškai redaguojamo žurnalo. Per K! "Gajos" susirinkimą dr. B. Beinoriaus namuose buvo paleistas aukų lapas ir surinkta $180.00.

K! "Gaja" šiais metais švęsdama savo 35 m. jubiliejų, linki "Ateities" Redakcijai ir Administracijai nepavargti sunkiame darbe, bet su jaunatviška užsidegimu ieškoti vis naujų kelių ir idėjų ateitininkiškosios minties plėtojime. Su nuoširdumu

Jūsų,
K. Pemkus, M. D.
K! "Gaja" CV Pirmininkas

"Ateities" redakcija, administracija ir leidėjai taria nuoširdų ačiū už paramą "Ateičiai", sveikina "Gajos" korporantus jų korporacijos jubiliejaus proga ir maloniai kviečia tą reikšmingą jubiliejų paminėti "Ateityje" straipsniais, prisiminimais ir vaizdais.

ADMINISTRACIJOS PRANEŠIMAI

ADMINISTRACIJOS PRANEŠIMAI

(tęsinys)

I. Garbės prenumeratoriai
Kun. Vacl. Martinkus (Providence),
B. Skrinska (Eastlake, Ohio),
Prel. Dr. J. Tadarauskas (Hamilton),
R. Milerytė (Hamilton),
R. Mikšys (Hamilton),
Dr. Jurgis Balčiūnas (Strasburg, O.),
Vita Čerškutė (Chicago).

II. Aukojo "Ateičiai":

Ateitininkų Medikų Korp! "GAJA" $180.00, kuriuos suaukojo šie asmens:

dr. K. Ambrozaitis	$10.00
A. Baliūnas	10.00
dr. K. Bobelis	10.00
dr. Z. Danilevičius	10.00
dr. A. Garūnas	10.00
dr. J. Juozevičius	10.00
dr. B. Kasakaitienė	10.00
dr. A. Kyras	10.00
dr. P. Mažeika	10.00
dr. V. Melnikas	10.00
dr. J. Meškauskas	20.00
dr. K. Pemkus	2.00
dr. A. Razma	10.00
dr. A. Rimkienė	5.00
dr. A. Rugienė	3.00
dr. V. Šaulys	10.00
dr. J. Starkus	10.00
dr. V. Tumasonis	10.00
dr. A. Valis - Labokas	10.00
Viso	$180.00

Be to, aukojo po $2.00:
Rimantas Eigelis (Chicago),
Jonas Prakapas (Toronto),
Algis Ingaunis (Cicero),

SAS New Yorko draugovė, sveikindama Gediminą Trimaką vestuvių proga.

III. Apmokėjo prenumeratas neturt. moksleiviai:

$3.00 — kun. St. Raila (Brooklyn),
$3.00 — A. Kaušpėda (Hamilton),
$3.00 A. ir J. Mikšiai (Hamilton),
$$3.00 Dr. Jurgis Balčiūnas (Strasburg, Ohio),
$5.00 A. Jurkus (Montreal).

Garbės prenumeratoriams, aukotojams ir apmokėjusiems prenumeratas neturt. moksleivijai nuoširdžiai dėkojame!

....**Administracija**

Neklausk, ką Tau sąjunga, stovykla, kursai gali douti...

Prabėgo saulėtos vasros dienos bestovyklaujant Lake Ariel, Pennsylvanijoj, kur gaivinami kristalinio ežero siūbuojančių pušų paunksnėje, studentai ilsėjosi, sportavo, klausėsi rimto žodžio iš paskaitininkų, SAS CV, WSAS bei kitų šaltinių ir, žinoma, karštai vedė polemikas per metinį SAS Suvažiavimą. Pro langus dažnai girdėjosi "... dėl informacijos...", "...dėl tvarkos..." Senoji Centro Valdyba, į jai primetamus priekaištus, atsakinėjo puldama draugovių atstovus už apsunkinimą jos veiklos nesąžiningu CV laiškų atsakinėjimu. Mat, buvo pabrėžta, yra labai sunku su toli išsisklaidžiusiomis draugovėmis palaikyti ryšius, jei jos nereaguoja į CV laiškus. Ir ar tai ne tiesa. Vis dėl to Suvažiavimas nei atstovų, nei dalyvių, atrodo, neapvylė, nes išmušus Iškilmingo Suvažiavimo uždarymo posėdžio valandai, buvo perskaityta daug suvažiavime nuveiktų darbų, daug jame priimtų nutarimų ir statutinių pakeitimų, daug išsiunčiamųjų ir gautųjų sveikinimų, nežiūrint jau į tai, kad buvo parengti ir Įžodį į SAS narius davė septyni kandidatai ir kad SAS vairą perėmė nauja, jaunatviškos dvasios pilna, Centro Valdyba, žadanti tarp kitko pravesti sąjungos narių — kandidatų surašymą, blogus atskirti nuo gerų, veiklius nuo veiklą paralyžuojančiųjų parazitų, visa tai remiant šūkiu "Shape up or ship out."

Valdžios perėmimo žodyje buvo tvirtai išreikštas faktas, kad kiekvienai valdybai yra atviros durys žengti pirmyn ar atgal, kad dabartinė išeivijos bei studentijos padėtis neleidžianti grįžti, kad liekanti išeitis tik žengti pirmyn. Pabaigoje buvo atskleisti sekančiųjų metų užsimojimai. Pirmasis — palaikyti dabartinį sąjungos lygį, gi antrasis — veržtis į naujas plotmes. Prie to dar pridurta, jog "...svarbiausias iš jų yra antrasis. Stengsimės sąjūdžiais, seminarais bei kita veikla pagyvinti veržimąsi į platesnę visuomenę."

Trim dienom po šio iškilmingo įvykio praslinkus, stovykla baigėsi. Pilni naujų idėjų bei jėgų, studentai skirstėsi namo į savo draugoves, kuriose ketino darbais įvykdyti stovykloje gautas mintis. Neužilgo laikraščiuose pradėjo rodytis straipsniai apie vienų draugovių didelę veiklą, kitų mažą; iš vienų buvo girdėti apie jų valdybų jaunatvę ir iš jos kylančią veiklą, gi iš kitų nebuvo girdėta nieko.

Kaikurios draugovės, ypač tos skalaujamos Atlanto bangų, pradėjo suprasti, jog nereagavimas į laiškus tikrai apsunkina veiklą. Kažkodėl vakaruosna siunčiami laiškai vos ne vos susilaukia rytuosna siunčiamųjų jiems atsakymų. Kažkodėl aplinkraščiai ir GAUDEAMUS yra siuntinėjami naujom, nežinomom priemonėm, nes iki šiol tik viens ar du jų numeriai džiaugiasi šio vandenyno pasiekimu. Taip pat buvo pasigesta lapkričiui žadėtasis narių — kandidatų surašymas ir nebesuprantama, ką gi iš tikro reiškia žodžiai "..shaping up..." ir kam teks "...shipinti out..."

Taip praėjo Padėkos savaitgalis su MAS ir LSS Suvažiavimais. Taip pat praėjo ir Kalėdos. Artinosi Naujieji 1964-ji Metai. Kalėdų — Naujųjų Metų laikotarpyje buvo suruošti kursai, kurie truko trejetą dienų ir turėjo juose atsilankiusiems suteikti ne tik naujų minčių, bet ir atgaivinti tas, vasaros stovykloje įgautąsias. Čia pastebėtina, kad nariai paprastai yra skatinami važiuoti į kursus dvasinio peno pasisėmimui. Taigi, išsireiškimas kursų atidarymo žodyje apie neklausimą, ką tau kursai gali duoti, gal ir būtų tikęs jų uždaryme, bet niekaip jų atidaryme.

Kažkodėl, iš toliau į kursus atsilankiusiems, atrodė, kad juose ne viskas buvo taip, kaip kad turėjo būti gerai suorganizuotuose ir pravestuose kursuose. Sunku suprasti, kodėl tebuvo užsiregistravę nepilnas trisdešimt dalyvių, kodėl kaikurie paskaitininkai tebuvo pakviesti tik gruodžio vidury, kodėl kaikurių draugovių valdybos (ypač jų galvos — pirmininkai) įsakę kandidatams dalvauti kursuose, nematė reikalo pačios į juos aktyviai įsijungti, kodėl nebuvo pakviesti aplinkinių vietovių abiturientai. MAS kursų nerengė. Be to, neatrodė, kad kursų bei diskusinių būrelių lygis abiturientam buvo peraugštas. Kodėl studentams baidytis moksleivių! Nepasirodykime, it tas gyvūnas, kurs knisdamasis gilių, ne tik nematė iš jų išaugusio ąžuolo, bet ir nejautė jam gresiančio pavojaus. Įdomu, kad tai viskas įvyko ne provincijoj, bet sostinėje. Dar įdomiau, tai kad viena iš jaunųjų, jėgų kupinų valdybų, sugebėjo ne tik du vakaru iš eilės gražiai prieš svečius pasirodyt, bet dar apie tai per laikraščius lietuviškajai visuomenei apsiskelbti.

Vienas, ar tai studijų dienų ar ankstyvesnės veiklos produktas, išėjo satyrinio eilėraščio formoje. Turinio kai kurios dalys skamba sekančiai:

Kadaise liaudis išrinko
Garbingą valdybą centro...
Žadėjo jie kalnus nuverst,
Tik čia lyguma,
Žadėjo jie marias perplaukt,
Tik čia bala.

Kol tokie eilėraščiai pasilieka satyra — viskas gerai. Bet kai jie randa atgarsio realybėje — jie verčia mąstyti. Vis dėlto iš jų būtų galima daug pasimokyti.

Taip ir baigėsi Senieji Metai. Kursai ir Senųjų Metų užbaigimas nukeliavo istorijon. Prasidėjo Naujieji 1964-ji Metai ir su jais nauji darbai. Vasario pradžioje provincija suorganizavo Studijų Dieną, kurioje ne tik kad teikėsi dalyvauti 45 provincijos moksleiviai iš šešių kuopų ir aštuonetas studentų iš dviejų draugovių, bet tiek savo organizavimu, tiek pravedimu, parodė daug to, ko buvo pasigesta sostinėje. Įdomu pastebėt, kad tai buvo rengta moksleivių, ne studentų.

Kaip po kiekvieno įvykio yra ieškoma jį pradedanti priežastis, taip dabar galima ieškot priežasčių viršuje išvardintiesiems. Pilno atsakymo gal ir šiuo laiku negalima būtų tikėtis, bet dalinis atsakymas buvo išreikštas per pernykščius kursus įvykusį simpozijumą, kuriame buvo pa-

(Nukelta į 76 pusl.)

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

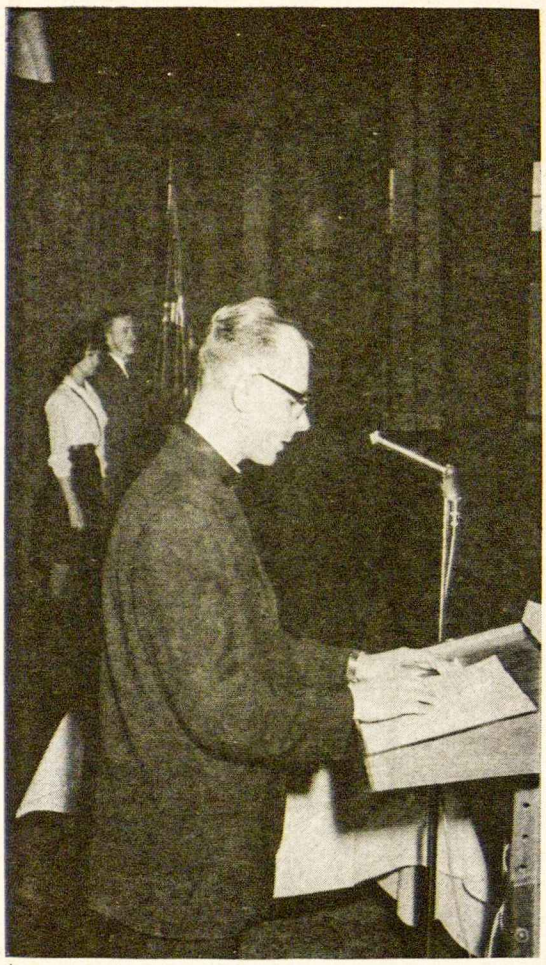

Kun. J. Staškevičius skaito invokaciją.

TORONTO METINĖ ŠVENTĖ

ALDONA BUŠINSKAITĖ

Toronto St. Šalkauskio at-kų kuopos metinė šventė įvyko š. m. vasario mėn. 1-2 d. Šeštadienio vakare, po kandidatų egzaminų, Prisikėlimo bažnyčioje buvo susikaupimo pamaldos, kuriose dalyvavo daug jaunimo. Tėv. Rafaelis Šakalys, OFM, moksleivių dvasios vadas, trumpame pamoksle priminė, kad at-kas visados turi išsiskirti iš masės savo lietuviška ir katalikiška dvasia.

Sekmadienį 10 val. šv. Mišios buvo specialiai skirtos at-kų intencijai. Jaunučiai, jaunesnieji, moksleiviai ir studentai dalyvavo uniformuotai ir su vėliavomis. Šis organizuotas ėjimas visiems padarė gilų įspūdį. Šv. Mišių metu kun. Kęstutis Trimakas, SJ, atvykęs iš Čikagos, pasidžiaugė Toronto at-kų gausumu ir pabrėžė, kad at-kų organizacija

Giedame himną

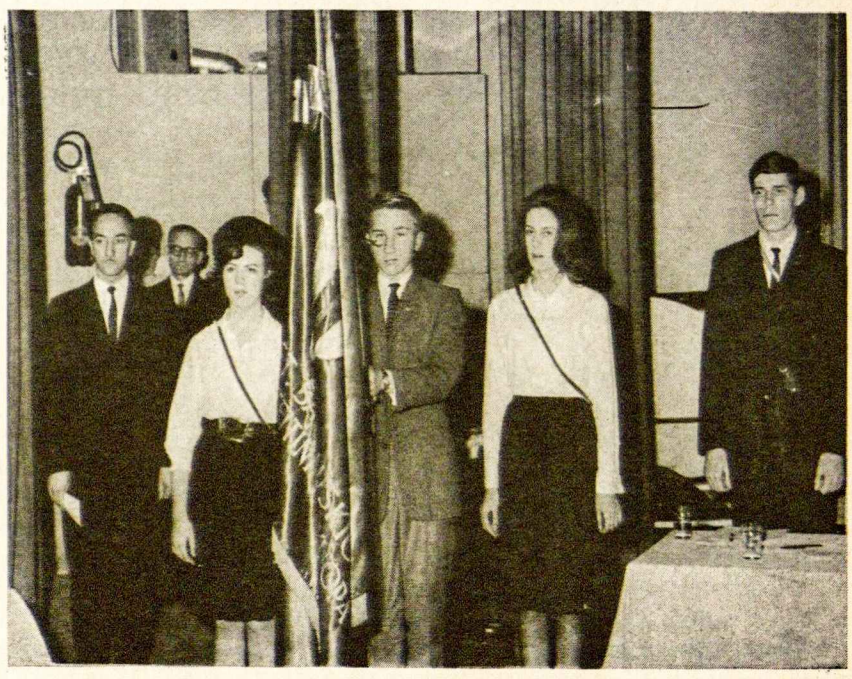

Jaunesnės ateitininkės su globėja sesele Viktorija.

Dvasios vadas Tėv. Rafaeilis sveikina jaunutę ateitininkę. Užpakaly matosi kuopos pirmininkas Ed. Puodžiukas.

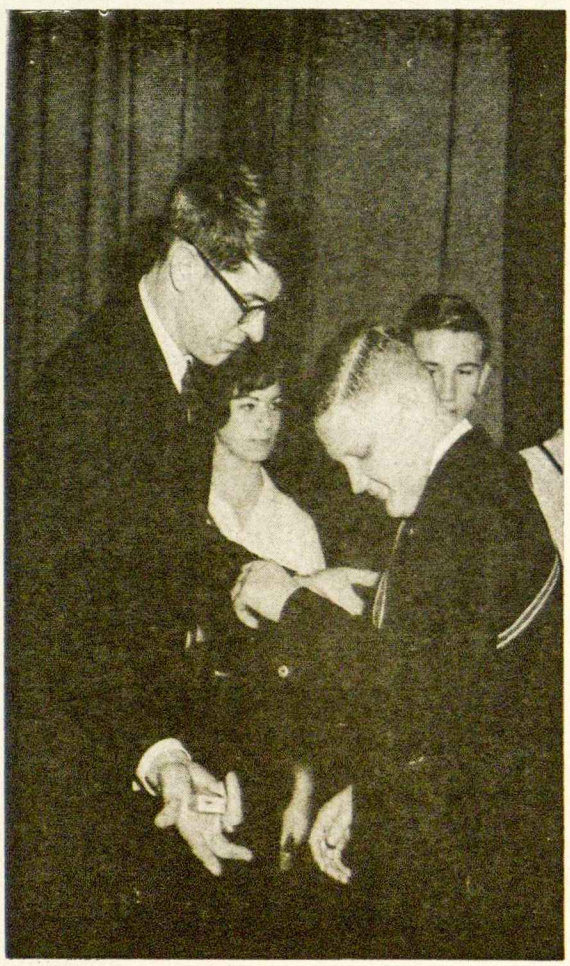

MAS pirmininkas Jonas Račkauskas uždeda juostelę A. Bačinskui.

yra vienintelė, kuri sujungia lietuvišką ir katalikišką auklėjimą.

Po 10 ir 11 val. šv. Mišių ir per akademiją moksleiviai platino savo leidžiamą laikraštėlį "Pirmyn, Jaunime!"

4 val. p. p. prasidėjo iškilmingasis posėdis su moksleivių vėliavos įnešimu. P. V. Kolyčius posėdį oficialiai atidarė, pakviesdamas kun. J. Staškevičių, Šv. Jono Krikštytojo parapijos moksleivių dvasios vadą, sukalbėti maldą. Sekretoriauti buvo pakviesti studentai Vida Tamulaitytė ir Tadas Gurevičius.

Toliau vyko įžodis. Į at-kų eiles naujai įstojo 20 jaunučių, 25 jaunesnieji, 9 moksleiviai ir 2 studentai. Edvardas Puodžiukas, moksleivių pirmininkas, iššaukė jaunučių, jaunesniųjų ir moksleivių pavardes; jų priesaikas priėmė tėv. Rafaelis. MAS CV pirmininkas Jonas Račkauskas, šventės proga atsilankęs į Torontą, prisegė ženklelius, o Ses. Paulė, viena iš moksleivių globėjų, vyresnėm moksleivėm rišo juosteles. Studentų pasižadėjimą priėmė jų dvasios vadas tėv. Kornelijus Bučmys, OFM, ir ženklelius segė naujas sendraugių pirmininkas p. Gurevičius.

Įprasta tvarka toliau buvo sveikinimai. At-kus sveikino sendraugių pirmininkas p. Gurevičius, Tėviškės Žiburių redaktorius kun. Pr. Gaida ir skautų Rambyno ir Šatrijos tuntų vardu p. G. Rinkūnaitė. Jonas Račkauskas savo sveikinimu skatino ir naujuosius ir senuosius at-kus entuziastiškai priimti iš at-kų organizacijos visus nuopelnus, kuriuos ji gali ir nori duoti.

Padėkojęs už sveikinimus, p. Kolyčius pakvietė paskaitininką kun. K. Trimaką, SJ., Laiškų Lietuviams redaktorių, ant scenos. Paskaitininkas kalbėjo labai gražiai ir įdomiai. Iš pat pradžios jis pabrėžė, kad jo žodžiai bus ne apie abstraktines ideologines idėjas, bet apie "kasdienybę". Kun. Trimakas trumpai palietė Romoje vykstantį visuotinį Bažnyčios susirinkimą ir paėmė pavyzdžiais buvusį popiežių Joną XXIII ir dabartinę Bažnyčios galvą Povilą VI, kaip vyrus tikrai pasišventusius žmonijos gerovei: jų atnaujinimo dvasią at-kai jau turi nuo 1911 m. savo šūkyje ir šiais Bažnyčios reformos metais jį turėtų kaip tik dar stipriau praktikuoti. Po kun. Trimako paskaitos oficialioji dalis buvo uždaryta.

Trumpai pertraukai pasibaigus, jaunimas išpildė neilgą, bet gerai paruoštą meninę dalį. Programa prasidėjo su pačiomis mažiausiomis jaunutėmis, kurios išpildė Suktinį, gražiai pasipuošusios bitučių ir gėlyčių kostiumais. Eilėraštį "Jūratė ir Kastytis" deklamavo jaunesnioji at-kė Kristina Ulozaitė. Jaunesnieji pasirodė dar daug kartų. Dainą "Tykus buvo vakarėlis" humoristiniai išpildė Ramunė Underytė, Gina Stankutė ir Rimantas Rovas. Mergaitės pašoko tautinį šokį "Šelmis" pagal Pupų Dėdės polką. Eilė-

Viršuj — dalis vyrų pasižadėjimo metu.

Kairėj — Patenkinta gaudama ženklelį.

Kairėj — Jaunesnės ateitininkės šoka

Vidury — "...pas'žadu sekti Kristų, dirbti ir aukotis Dievui ir Tėvynei, ir uoliai eiti ateitininko pareigas."

Apačioj — Jaunesniųjų ateitininkų būrelis.

raštį "Kartą bėgau takeliu" dailiai padeklamavo Linutė Vaitiekūnaitė, jaunesnioji at-kė. Loreta ir Eugenijus Krikščiūnai, sesutė ir broliukas, talentingai paskambino piano duetą. Ypatingai gausaus susidomėjimo susilaukė brolių Kaknevičių sudainuota daina "Nuskriausti vaikai". Toliau pasirodė moksleiviai su p. Kaknevičiaus parašytu ir paruoštu satyriniu veikaliuku, pavaizduojant vienos organizacijos valdybos posėdį ir suruoštą minėjimą. Roles vaid'no Irena Bartusevičiūtė, Regina Kryžanauskaitė, Antanas Bušinskas, Andrius Paškauskas, Rimantas Petrauskas, Algis Puteris ir Vygandas Raškauskas. Paskutinis progra-

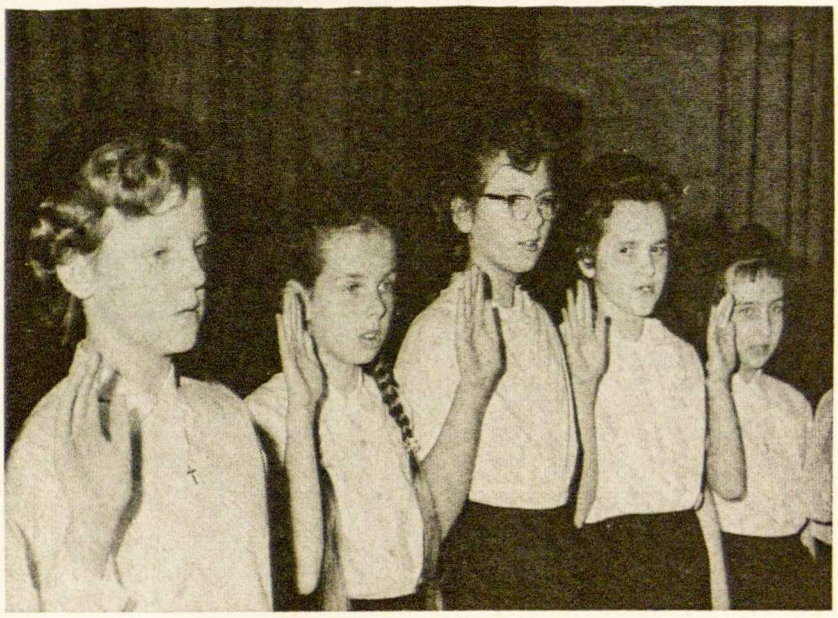

mos punktas buvo netikėta, bet miela staigmena: P-lė Nina Rae, lietuvių kilmės koncertistė, kuri šventės išvakarėse koncertavo Spaudos baliuje, sutiko pagroti savo instrumentu, vadinamu marimba. Jos puikiai išpildyti muzikos dalykai susilaukė gausaus plojimo.

Programos pranešėja, moksleivė Laima Švėgždaitė, padėkojo visiems atsilankiusiems ir kvietė į kavinę pasivaišinti kava ir pyragaič'ais. Programa buvo užbaigta tautos himnu.

Šventė turėjo tikrai gerą pasisekimą. Jaunųjų eilės vis didėja ir veikla gyvėja. Rezultatais galima tikrai pasigėrėti.

Aldona Bušinskaitė

WORCESTERYJE Kun. Cukuras ir Daina Skirmuntaitė moksleivių ateitininkų studijų dienoje skaitė paskaitas.

PLATUS

Kursų rengėjai

D. Pauliukonytė, R. Kildišas,
J. Pauliukonis,
K. Kavaliauskaitė ir
J. Garsytė.

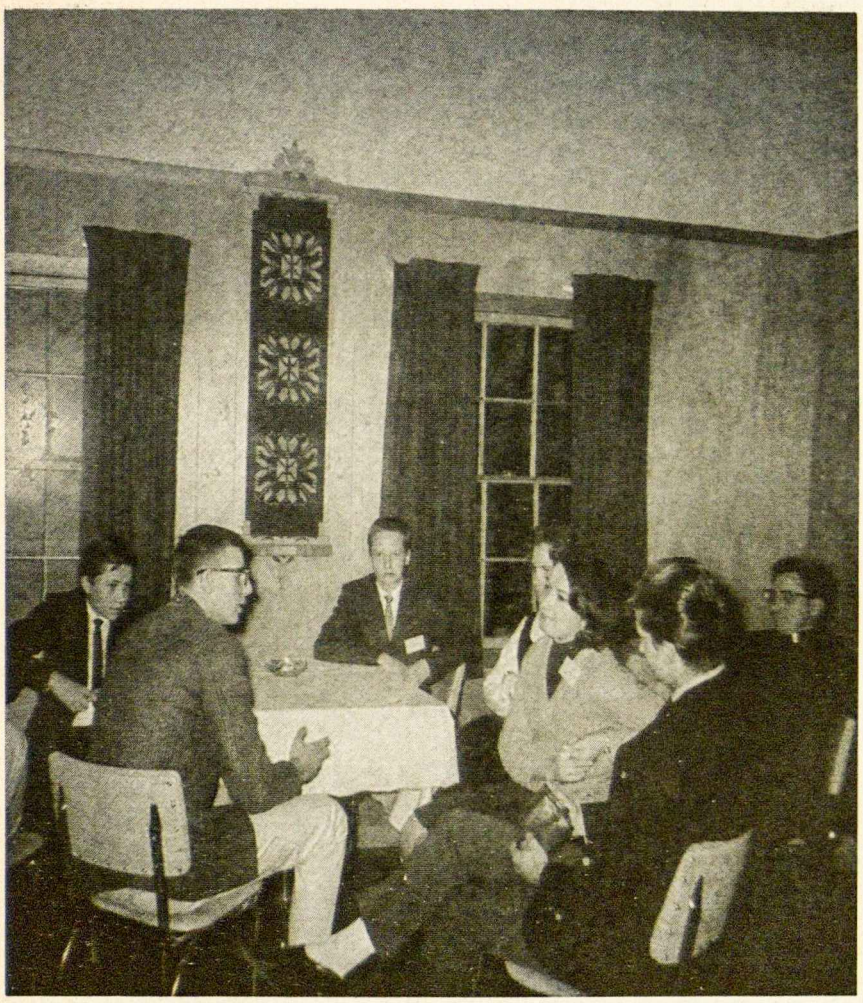

Po paskaitų diskutavome iškeltas mintis.

WORCESTER, Mass.

Moksleivių ateitininkų studijų diena

MAS centro valdybos vicepirm. R. Pauliukonio iniciatyva ir Worcesterio moksleivių ateitininkų Prof. Stasio Šalkauskio kuopos pastangomis, ypač valdybos pirm. Jūratės Garsytės rūpesčiu, vasario 1 d. Worcesteryje, Maironio parke, surengta ir gražiai pravesta moksleivių ateitininkų studijų diena, kurioje dalyvavo Bostono, Brocktono, Marijanapolio, Putnamo, New Yorko, Kennebunk Porto ir Worcesterio kuopų moksleiviai, iš viso 60 moksleivių ir apie 10 studentų.

Studijų dieną atidarė Prof. Stasio Šalkauskio kuopos pirm. J. Garsytė, o visai studijų dienai vadovavo studentas R. Sužiedėlis, sekretoriavo T. Durickaitė ir M. Gorinaitė.

Annhursto kolegijos prof. kun. dr. V. Cukurui atkalbėjus maldą, tuoj pat vyko jo paties paskaita "Ekumeninio Vatikano II susirinkimo išleista liturgijos reikalu konstitucija". Po pietų antrą paskaitą skaitė sociologė D. Skirmuntaitė "Apaštalavimas amerikiečių tarpe".

Po kiekvienos paskaitos diskusijos vyko paskiruose diskusijų būreliuose,

PASAULIS

jaunimas aktyviai buvo įsitraukęs į paskaitose iškeltas mintis ir pareiškė gana originalių minčių, kaip buvo galima suprasti iš diskusijų būrelių ranešėjų. Centro valdybos vicepirm. R. Pauliukonio pareiškimu ateitininkai moksleiviai diskusijų būreliuose parodę daugiau aktyvumo negu studentai Chicagoje.

Studijų pabaigoje R. Pauliukonis centro valdybos vardu padėkojo studijų dienos rengėjams, prelegentams ir visiems dalyviams. Prie to pranešė, kad rytinio pakraščio visų ateitininkų kuopų pavasario šventė įvyks gegužės 5 d. Nek Prasidėjimo seserų vienuolyno sodyboje Putname. Kvietė visus ateitininkus rūpestingai rengtis šventei ir kuo gausiau joje dalyvauti. Sesuo M. Palmyra kongregacijos vardu nuoširdžiai pakvietė visus atvykti atvykti į švent ir būti mielais vienuolyno svečiais. Studijų diena baigta ateitininkų himnu.

Po vakarienės toje pat jaukioje, skoningai įrengtoje, lietuviškais raštais bei herbais dekoruotoje salėje vyko jaunimo pasilinksminimas.

Dalyvių maitinimas buvo suorganizuotas mamyčių: A. Garsienės ir jos talkininkių M. Dabrilienės, M. Pauliukonienės ir M. Šermukšnienės bei visur ir visada paslaugaus A. Šermukšnio. Studijų reikalams tos pačios ateitininkų mamytės turėjo Šv. Kazimiero parapijos salėje gana sėkmingą pyragų išpardavimą.

Jaunimo pasilinksminimui pasibaigus, J. Garsytė savo tėvelių namuose dar surengė visiems studijų dalyviams priėmimą.

Pr.

(Draugas)

WORCESTER

Kovo 1 d., Maironio Parke, Worcestery, įvyko šeštasis SAS Bostono D-vės susirinkimas. Pirmininkavo R. Mikšys, sekretoriavo A. Šermukšnytė. Dalyvavo 23 studentai ir abiturientai iš Bostono, Broktono, Putnamo ir Worcesterio. Paskaitininku buvo pakviestas Holy Cross kolegijos prof. V. Mantautas. Prelegentas paskaitoje Protas, tikėjimas ir žmogaus patirtis, gan įspūdingai apibudino, cituodamas šv. Raštą, lietuvių poeziją ir savo išgyvenimus, tris pagrindinius punktus, būtent: kad esąs spontaniškas žmogaus žinojimas, jog yra Dievas (Antgamtinė Būtybė): kad protas yra Dievo duotoji šviesa ieškojimui Teisybės (Dievo); kad protas atsimuša į ribą - sieną, kurios jis negali peržengti, į kurią daužosi ir mato savo menkumą. Šiuos tris suvedė į vieną, tęsdamas, kad per Įsikūnijimo Paslaptį protas pakilo, lyg nuo tos mažos žvakės liepsnelės ir siekia šviesos prie Tabernakulio, bandydamas giliau tą Šviesą suprasti. Baigdamas tarė, kad nors ir turime dvi puses, dvasinę ir žemišką, bet vis dėlto gyvenime yra siektina sintezė — vienas gyvenimas, viena širdis, viena meilė, viena siela; ir kad dabartinis ateitininkų uždavinys yra ieškoti tos vienybės - sintezės. Neturėti "Berlyno Sienos". Konkrečiai davė pavyzdį — netinka per vakarą nusibaliavot, gi sekantį rytą šventam artintis prie Altoriaus.

Po paskaitos ir diskusijų sekė R. Girniaus Sąjungos Kursų Chicagoje įspūdžių referavimas. Jis pastebėjo: kad kursai atrodė buvę per greitai surengti; kad beveik vienintelis kursų davimas kursantui buvo proga susitikti su kitais studentais bei draugais ir padiskutuoti dabartines problemas, pvz.: segregaciją - integraciją; kad geriau yra rengti rimtus kursus tariamam elitui negu kad panašius visiems sąjungos nariams, kurių neperdaugiausia matė reikalą juose dalyvauti. Su tuo sutiko ir kursuose dalyvavęs d-vės pirmininkas, kuris taip pat pasigedo SAS CV žadėtųjų kandidatų paruošimui bibliografijos nuorašų.

D. Tamulionytė, aktyvi Clevelando moksleivių ateitininkų Maironio kuopos narė, sėkmingai baigė Notre Dame akademiją (4 metų kursą per 3½ metų). Dabar studijuoja kalbas Clev. Community kolegijoje. Clevelandiečiai linki sėkmės naujai studentei. V. Pliodžinsko nuotr.

Toliau sekė pranešimas apie New Yorko D-vės iniciatyva surengtas New - Bostono uždaras studentėms rekolekcijas Putname bei planuojamas studentams Kennebunkporte. Taip pat pradėta planuoti Naujosios Anglijos Ateitininkų Metinė Šventė gegužės 3 d. Putname.

Po susirinkimo vyko tolimesnės diskusijos bei pasikalbėjimai prie Worcesterio studenčių pastangomis suruoštos kavutės. **R.R.R.**

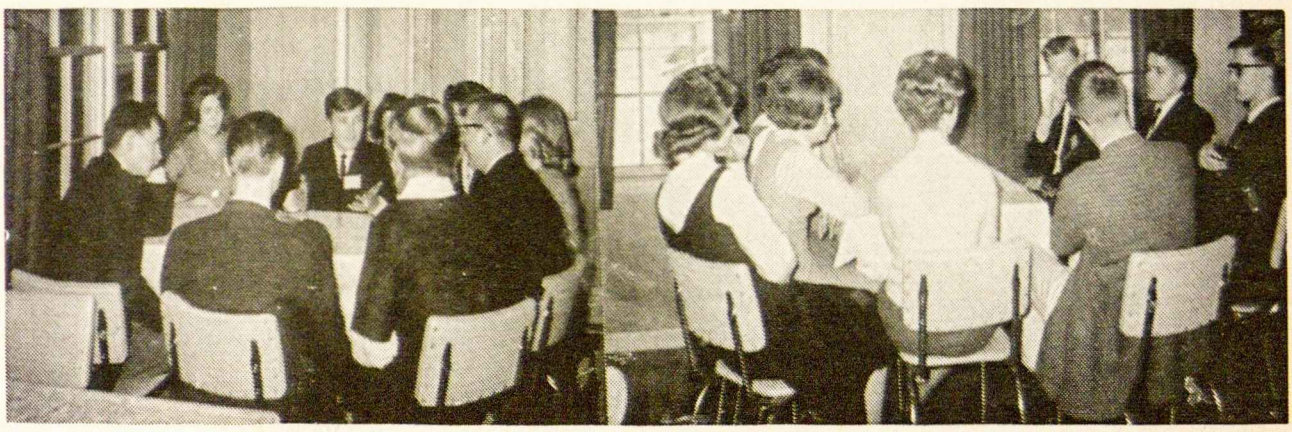

Moksleivių ateitininkų studijų dienose Worcestery, svarstė įvairius klausimus diskusijų būreliuose.

Dalis Clevelando moksleivių Maironio kuopos at-kų susirinkimo metu. Stovi iš k.: R. Širvaitytė, J. Garka, K. Razgaitis, Urbonavičius, J. Balčiūnas ir A. Balčiūnaitė. Sėdi: A. Razgaitis, K. Kliorys, I. Banionytė, M. Stasaitė, T. Tamulionytė, T. Idzelytė; prieky: A. Pliodžinskas, V. Kliorys ir B. Brizgys. V. Pliodžinsko nuotrauka

METINĖ ŠVENTĖ

Naujosios Anglijos Ateitininkų Metinė Šventė, dalyvaujant visiems Nauj. Anglijos At-kų vienetams su vėliavomis, įvyks š. m. gegužės mėn. pirmąjį sekmadienį (3 d.) Nekalto Prasidėjimo Seserų Sodyboj, Putnam, Conn. Kitų organizacijų vienetai yra prašomi tą dieną susilaikyti nuo parengimų ir atsilankyti į Putnamą. Smulkiau bus vėliau per spaudą pranešta.

MAS CV RYTAI
SAS Bostono D-vė
SAS Putnamo D-vė

ROCHESTER

"Miško Brolių" atminimas

Brangindami Lietuvos partizanų auką, atmindami jų kilnumą, ryždamiesi tęsti jų kovą už Tėvynės ir tikėjimo laisvę Rochesterio Moksleiviai Ateitininkai savo kuopą pavadino Miško Brolių vardu. Taigi nuo vasario 2 d. Rochesterio moksleiviai oficialiai vadinsis "Miško Brolių Rochesterio Moksleivių Ateitininkų Kuopa".

Rochesterio moksleiviai formalius susirinkimus daro kiekvieno mėn. 1 d. sekmadienį po 11 val. pamaldų mokyklos patalpose. Vasario 2 susirinkime nutarta organizuotai dalyvauti 16 Vasario minėjime ir su Jaunučiais kartu paruošti Motinos Dienos minėjimui programą.

Į susirinkimą atsilankė Tėvas Liudvikas Vėželis su dvasios vadu kun. A. Račaičiu. Tėvas Liudvikas ragino moksleivius išlikti lietuviais ir didžiuotis jais esant. Papasakojo įdomių atsitikimų iš seminarijos laikų ir kaip gali būti gera mokėti lietuvių kalbą.

Kunigas Račaitis priminė, kad renkantis profesiją nepamiršti pagalvoti ir apie kunigo ir seselių luomus.

Susirinkimui pirmininkavo Vytautas Vasiliauskas. Sekretoriavo Jūratė Krokytė. V. V.

NEW YORKAS

Studentų vakaras

Studentų ateitininkų New Yorko draugovės blynų balius — šokiai įvyko sausio 25 d. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, N. Y. Parengimas praėjo su dideliu pasisekimu, gausiai dalyvaujant sendraugiams, studentams bei moksleiviams.

Prie mažų staliukų, apšviestų žvakių šviesa, besigardžiuojant skaniais blynais, o vėliau bešokant prie puikios p. Starolio orkestro muzikos, vakaras visiems praėjo labai geroje nuotaikoje.

Laike šokių buvo ir maža programėlė, kurią išpildė studentės iš Baltimorės: Birutė Bogutaitė, Elena Kudirkaitė ir Dana Pukelytė, padainuodamos tautiškų ir populiarių amerikietiškų dainų, išverstų lietuvių kalbon. Vidutis Karaminas gražiai pagrojo akordeonu solo, o vėliau juo pritarė visiems, bedainuojant lietuviškas dainas.

Vakaro metu įvyko ir piniginė loterija Lietuvių Fondui paremti, kurioje laimėtoju išėjo prof. Simas Sužiedėlis, savo laimėjimą maloniai paskirdamas to paties Lietuvių Fondo naudai.

(k.)
(Draugas)

New Yorko draugovė

Studentų Ateitininkų Sąjungos New Yorko draugovės sus-mas įvyko vasa-

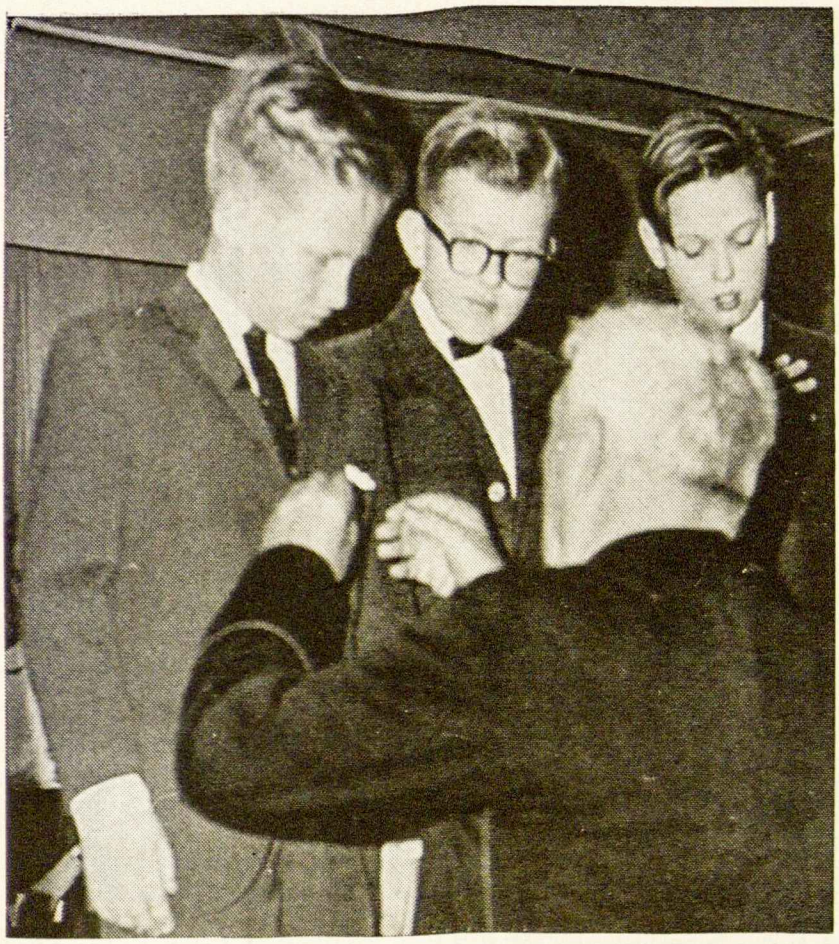

Cicero Vyskupo M. Valančiaus MAS kuopos šventė. Prel. I. Albavičius sega ženkliukus.

rio 15 d. pas ponus Strimaičius, Gale's Ferry, Connecticut. Po maldos susirinkimo pirm. Rimas Gedeika padarė einamųjų reikalų pranešimus. Antanas Vainius Jr. paskelbė diskusinio būrelio nuomonę apie Adolfo Meko filmą "Hallelujah the Hills". Buvo pranešta apie ateinančias draugovės rekolekcijas, apie kandidatų egzaminus, priėmimo pietus ir apie metinę šventę. Draugovės valdyba susirinkusiems pareiškė, kad ji pasiryžusi sudaryti New Yorke SAS centro valdybą ateinantiems mokslo metams, jei suvažiavimas to panorės. Šio susmo sekretorė buvo Dalia Skeivytė.

Po to buvo leitenanto Strimaičio paskaita, kurios metu jis parodė dvi filmas apie povandeninius laivus ir įdomiai nušvietė visą povandeninių laivų gynybos sistemą ir jos reikšmę Amerikai.

Po paskaitos skaniai vaišinomės ir linksminomės su atvykusiais svečiais iš Bostono, Hartfordo, New London, Worcester ir kitų aylinkių. Net atsilankė SAS centro v-bos buvęs pirmininkas Egidijus Užgiris. Nors grįžtant į namus oras buvo tikrai nepavydėtinas, bet visi jautėsi patenkinti praleidę įdomią ir smagią dieną.

SAS New Yorko draugovė planuoja rengti savo metinę šventę balandžio 26 d., sekmadienį, ir prašo sąjungų iš artimesnių apylinkių nedaryti jokių parengimų tą dieną, kad tų sąjungų nariai irgi galėtų atsilankyti į SAS NY šventę.

— — — —

DETROITAS

Išvyka į Dainavą

Atsiliepdami į SAS Detroito draugovės kvietimą, studentai ateitininkai ir svečiai praleidome vasario 2 d. Dainavoje. Atvažiavę gailėjomės, kad šilti orai išardė Dainavoje žiemos idiliją. Negalėjome braidyti puriame sniege, nei važinėti "tobaggon" nuo kalnelių. Ėjome paežere seniai išmintais takais, kol pasiekėme Spyglį — tylų, sukaustytą žiemos šarvais. Neilgai stebėjomės puikiu reginiu. Susižavėję pasileidome žvilgančiu ledo paviršiumi, kurio krištolinis tyrumas leido mums įžvelgti ežero gelmes. Mūsų būrys vis didėjo, ir po valandėlės vieni čiuožė, kiti smalsiai tyrinėjo vandenų karalystę.

Vidurdienį nuaidėjęs varpo balsas kvietė visus pietų, kuriuos pagamino kolegės, vadovaujamos Albinos Hakaitės. Kadangi valgykloje buvo šalta, teko susiburti virtuvėje prie gražiai papuoštų stalų. Apsidžiaugėme pamatę didelius "Netvarkingo Juozo" išteklius. O mūsų apetitai tikriausiai įrodė, kad šeimininkėms gerai pasisekė jį pagaminti. Šis puikus valgis mums pridavė daug humoro ir geros nuotaikos. Atrodė, kad sienos kartu su mumis ėmė plyšti juokais. Ilgai nelaukdami, persikėlėme į naujojo pastato salę, kur mūsų kolegos, apdovanoti techniniais gabumais, įtaisė patefoną su puikiu plokštelių rinkiniu.

Aišku, gerbdami šiuo metu kylančias Amerikos liaudies muzikos žvaigždes, visi susižavėjome Joan Baez dainavimu. Klausėmės be atsikvėpimo ir kartojome jos plokštelę nesuskaičiuojamai daug kartų. Na, bet pagaliau prisiminėme ir savo studentišką repertuarą. Židinio liepsnų įkvėpti užtraukėme "Čigonus", o po jų sekė visa eilė kitų puikių sutartinių. Kai dainavimo įkarštis pradėjo slūgti, persimetėme į šokimą. Buvo linksma ir smagu. Draugiškumo ir brolybės atmosferoje laikas prabėgo nepaprastai greitai. Nenorom skirstėmės namo.

Dalia B.

•

CHICAGO

Prasminga paskaita

Vasario 28 d. — visai nežiemiškai šiltas vakaras. Ne tiek šilto oro paraginti, kiek įdomios paskaitos tikėdamiesi, susirinko Jaunimo Centro salėn geras šimtas klausytojų kun. Anso Trakio paskaitai "Pasaulinis evangelikų liuteronų suvažiavimas ir ekumeninis sąjūdis". Susirinkusius pasveikino naujasis Chicagos sendraugių ateitininkų skyriaus pirmininkas Jonas Šoliūnas, kviesdamas maldai už .a. dr. A. Trimako vėlę, gi su kalbėtoju supažindino skyriaus kapelionas kun. J. Kubilius, SJ.

Paskaitininkas klausytojus nuskraidino į Helsinkį, kur pereitą vasarą įvyko ketvirtasis Lutheran World Federation suvažiavimas (pirmasis Lunde, Švedijoje 1946 metais). Šiojo suvažiavimo tema buvo "Kristus šiandien". Gyviausias diskusijas sukėlė klausimas, ar skelbiame tikėjimą šios dienos kalba. Suskaldytas Kristus pasauliui nesuprantamas, todėl suvažiavime buvo daug laiko pašvęsta nagrinėti tarpkonfesiniams ryšiams, ieš-

kant būdų plačiau išvystyti ekumeninį sąjūdį.

Krikščionių vienybės siekimas taip senas, kaip ir krikščionija — tai jau matyti iš Pauliaus laiško Korintiečiams, kuriame raginama būti ne Kefo ar Pauliaus, bet Kristaus. 1054 Rytų Bažnyčios atsiskyrimas ir šešioliktojo šimtmečio reformacija stipriai apardė organizacinę krikščionijos vienybę. Bandymai sujungti atskiras protestantų šakas dažniausiai baigdavosi nauju išsišakojimu. Devynioliktojo šimtmečio gale pradėjo steigtis tarpkonfesiniai sąjūdžiai, kurie dėjo pagrindus dabartiniam ekumeniniam sąjūdžiui: Biblijos sąjunga, Krikščionių jaunimo sąjunga, Pasaulio Liuteronų Konferencija.,

1927 m. įsteigtas nuolatinis ekumeninis organas "Faith and Order". Ekumeninės Tarybos suvažiavime 1937 m. Oxforde dalyvauja ir lietuviai atstovai — prof. Gaigalaitis ir jaunimo atstovas kun. Ansas Trakis. Dar šiandien jis jautriai prisimena suvažiavimo uždarymo ceremonijas šv. Pauliaus katedroje: marga minia, tačiau visi kartu kalba "Tėve mūsų". Suvažiavime buvo pamatyta, kad galima vienų su kitais kalbėtis, kartu melstis. Šis suvažiavimas duoda užuomazgą World Council of Churches, kurios pirmasis suvažiavimas įvyksta 1948 metais Amsterdame, tema "Pasaulio netvarka ir Kristaus mokslas". Antrasis suvažiavimas vyksta 1954 m. Evanstone, tema "Kristus — pasaulio viltis", trečiasis — New Delhi, tema "Kristus — pasaulio šviesa" — čia pirmu kart dalyvauja penki Romos katalikų atstovai. Šiame suvažiavime nutarta pradėti dialogą su Romos Katalikų Bažnyčia. Prieita išvados, kad nežiūrint kaip sunkus kelias į vienybę, Viešpats pats veda mus ieškoti vienybės, kurios Jis nori.

Klausimas, kas daroma praktiškai? Štai ir šiame liuteronų suvažiavime dalyvavo visų bažnyčių atstovai — pirmąjį kartą dalyvavo du Romos katalikų atstovai. Suvažiavime vienas kalbėtojas pareiškė, kad norint vienybės reikia išeiti iš monologinės bažnyčios. Liuteranai tiki į vieną Bažnyčią, tačiau siekia bendruomenės vienybės, nes organizacinė vienybė pasiekti yra beviltiška. 1957 Minneapolio Liuteronų suvažiavime nutarta įsteigti tarpkonfesinis institutas, kurio tikslas nuodugniai ir tiksliai pravesti teologines diskusijas krikščioniškos minties pagrindais.

Paskaita buvo sklandžiai paruošta ir išklausyta su dideliu dėmesiu, nes krikščionių vienybės visi trokštame. Gaila, kad po paskaitos diskusijos tegalėjo būti labai trumos, nes turėjome salę užleisti chorui. Vakarą baigėme kun. Trakio sukalbėta malda.

Paskaitą ruošė Chicagos sendraugiai ateitininkai, kurie patvirtino sekantiems metams valdybą, kurią sudaro Jonas Šoliūnas — pirm., Audronė Užgirienė — sekr., Jonas Žadeikis — iždininkas, Adomas Viliušis ir Marytė Meškauskaitė — vicepirm. Skyriaus kapelionu sutiko pasilikti kun. J. Kubilius, SJ. Valdybai linkime sėkmingai tęsti tokia prasminga paskaita pradėtą darbą.

•

Marijos kuopa

Vasario 23 d. Marijos kuopos berniukų v-ba išklausė Šv. Mišių Jėzuitų koplyčioje ir Liulevičių bute padarė posėdį.

Valdyba nutarė, kad kovo 1 d. įvyks jaunučių berniukų iškyla į Mokslo ir Pramonės muziejų, o kovo 8 d. — vyresniųjų iškyla į akvariumą ir planetariumą.

Iš Arvydo Valentos padaryto knygų aprašo nutarėme kiekvieną mėnesį aprašyti po keletą knygų ir tuos aprašymus atiduoti "Ateities" redakcijai spausdinti.

Globėjas mums papasakojo apie profesorius — ateitininkų vadus Dovydaitį ir Šalkauskį.

Skaniai pasivaišinę, grįžome į Jaunimo centrą, kur žaidėme stalo tenisą. Vėliau, važiuodami namo, nutarėme surengti stalo teniso turnyrą su kuria nors kuoa.

Aleksandras Pakalniškis

•

Įdomus jaunučių susirinkimas

Marquette Parko Pr. Dielininkaičio kuopos jaunučių ateitininkų sus-mas įvykęs vasario 15 d., buvo skirtas Vasario 16 minėjimui. Su-mą — minėjimą pravedė ir pranešimą padarė Linas Rimkus. Rašinėlius skaitė Ramūnas Merkys ir Ronaldas Jurgutis. Pritaikytus šiai dienai eilėraščius deklamavo. D. Valaitytė, M. Šerepkaitė, K. Baumelytė, R. Narutytė ir D. Degutytė. Visus labai linksmai nuteikė muzikantai: akordeonistas L. Degutis ir klarnetistas E. Urbonas, pagrodami lietuviškų dainelių ir šokių. Vėliau pasirodė ir artistai suvaidindami vaizdelį "Gedimino sapnas". Vaidino L. Danilevičius, D. Danilevičiūtė, A. Lieponis, N. Kybartaitė, A. Kazlauskaitė, Al. Kazlauskas, S. Alenskaitė, M. Kazlauskaitė, L. Rimkus ir G. Čeputytė.

Minėjimas buvo užbaigtas malda ir ateitininkų himnu. Po to buvo vaišės visiems, kurias paruošė ponia Merkienė.

Aldona Rožėnaitė

Dalis Philadelphijos Prano Dovydaičio kuopos narių su dvasios vadu kun. Širvaičiu ir globėja p. Gasparėniene. Nuotr. V. Gruzdžio

CHICAGOS STUDENTAI "TEISME"

Dr. Griniaus pasakymas, kad studentas ateitininkas kultūriniai nusmukęs, sukėlė Chicagos Draugovėj neramumų, nesutikimų, ginčų. 1964 m. vas. mėn. 9 d. Jaunimo Centre 203 kambary susirinkimą atidarė Edvardas Sakalauskas, kviesdamas tėv. Trimaką pradėti maldą. Į prezidiumą buvo pakviesti Jonas Mickevičius pirmininkauti ir Gražina Bičiūnaitė sekretoriauti. Sausio mėnesio protokolą perskaitė Vaigalė Kavaliūnaitė ir "rimtoji" susirinkimo dalis — debatai — prasidėjo. Debatų moderatorė Janina Konaukaitė pristatė puses: studentas ateitininkas yra geras — Jonas Račkauskas ir Rimantas Repšys; studentas ateitininkas yra blogas — Dalia Stakytė ir Alvydas Bičiūnas. Teisėjais paskirti: Jonas Boguta, Romas Sakadolskis ir Bronius Stepulionis.

Pristatymus pradėjo Alvydas Bičiūnas: ateitininkų organizacija yra tik priemonė, ir susirinkimai tos priemonės motoro patepimai. Ateititinkai, susirinkę laukia lyg tai didžiojo sutvarkymo ar net pasaulio pabaigos. Studentų ateitininkų skaičius mažėja; studentuose nėra susidomėjimo ideologija, kitomis ateitininkų sąjungomis; nėra užtenkamai draugiškumo: neranda bendros kalbos su vyresniais.

Rimantas Repšys pristatydamas savo poziciją išreiškė, kad studentas esmėje yra geras: protas ieško tiesos, o valia gėrio. Šalkauskis, rašydamas ideologiją, nebuvo susipažinęs su dabartine Amerikos kultūra. Jeigu studentas nesupranta, organizacijos kaltė, nes palaida bala. Reikia nusileisti į realybę, pagal sąlygas ir perdaug nereikalauti iš studentų.

Dalia Stakytė: nu, pagaliau mes nesam šuneliai, galim pagalvoti: neturim sėdėti nežinojime, galim išsikrapštyti. Oraganzacija neduoda supratimo — mes organizacija, ir jei mes reikalaujam iš organizacijos, reikalaukim iš savęs. Negalim sakyti, kad nieko nežinom, tik esam indiferentiški: ateinam į susirinkimą padainuoti ir paskaitos pasiklausyti.

Jonas Račkauskas priminė, kad reikia žvelgti į problemos pagrindą: pavyzdžiui, nedraugiškas — kodėl — organizacija neišsaukia gėrio iš ateitininko. Organizacijoj nėra identifikacijos. Narys, jeigu nejaučia naudos dalyvauti, neturi dalyvauti.

Tolimesnės mintys ir atsikirtimai: — Studentai ateitininkai patys įsisteigė savo tikslams atsiekti, jie nebuvo valdžios įsteigti. — Yra patogu nesuprast ideologijos. Ideologija ir dabar suprantama, tik trūksta noro supratimui. — Realybė neprieštarauja ideologijai. — Blogai, kad neužsiangažuoja ateitininkų principams. Tie, kurie vykdo principus savo gyvenime prisideda ir prie organizacijos. — Žmogus interpretuoja taip, kaip jis supranta. — Narys vykdo principus asmeniškai.

Edvardas Sakalauskas susidarė išvadą, kad studentas ateitininkas nei blogas, nei geras, bet tinginys. Jonas Boguta nutarė, kad debatai liko be prasmės. Viena pusė paremia kitą.

Tėv. Trimakas buvo pakviestas padaryti išvadą ir nurodyti siekimus. Jis sakė: Tiesa randama vidury. Mes organizaciją giliai vertinam, nes turim gėrio. Ateitininkų organizacija yra ne paprasta organizacija, bet ideologinė. Mes tik patys galim ją išugdyti.

Teisėjai nusprendė, kad Jonas Račkauskas ir Rimantas Repšys laimėjo debatus, nes jie pristatė svaresnių minčių.

Sekantis susirinkimo punktas buvo Laisvoji Tribūna. Romas Sakadolskis kvietė studentus atsilankyti į Lipniūno kuopos susirinkimus ir Užgavėnių vakarą 7 v.v. Marijos kuopa ruošia Blynų Balių Vyčių salėje. Šių metų gavėnios seminaro tema bus "Rasinės problemos" — daugiau pranešimų bus Drauge. Visi kviečiami į Manigirdo Motekaičio rečitalį vas. 23 d. Jaunimo Centre 4 val. p.p.

Iždininko pranešimas — Tadas Rūta prašė užsimokėti nario mokestį. Pranešė iždo stovį po Naujų Metų. Susirinkimas baigėsi ateitininkų himnu.

G. B.

NEKLAUSK...

(Atkelta iš 65 pusl.)

sisakyto, kad asmeniniai reikalai stovi pirm visuomeniškųjų. Taigi, nors ir išrinktas į atsakomingą vietą, asmuo dėl asmeninių priežasčių gali toj vietoj sėdėt, nieko neveikti ir dar būti pateisintas. Bet ar čia neglūdi pakastas šunelis! Tiesa, duona yra valgoma iš "asmeniškų priežasčių", bet ir iš kitos pusės taip pat yra tiesa, kad niekas negali priversti kandidatuoti, ar tai būtų į valdybą, ar į komitetą, ar į komisiją. Iš subrendusio studento juk galima būtų tikėtis ateinančių mokslo metų problemų pramatymo, ir iš jo kylančio visuomeniniam darbui aukojamojo laiko apskaičiavimo. Atrodo, kad prisiimant bet kokias pareigas, reikėtų pirma jas rimtai apgalvoti, o nesileisti į jas būti įtrauktam, ar tai stovyklos entuziazmo pagautam, ar draugų viliojimo paveiktam, ar garbės troškimo apsvaigintam. Taip pat yra žinoma, jog kam daugiau yra duodama, iš to daugiau ir reikalaujama. Taigi ir iš tų draugovių, kuriom yra daugiau duodama, ar tai aplinkybe, ar narių skaičiumi, ar veikimo sąlygom, yra daugiau ir reikalaujama. Taigi, nei jų nesugebėjimas, nors jų uždara tarpusavio veikla būtų labai gyva, kultūringu prieš visuomenę, ar ta ateitininkiškąją, ar lietuviškąją, ar amerikoniškąją, pasirodymu, neturėtų būti rimtai priimtas bei jos tuo išteisintos.

Čia išreikštas mintis galima baigti įžangos tąsa:

... bet ir ką gi Tu davei, ar ketini duoti, sąjungai, stovyklai bei kursams.

Rimantas Pauliukonis

SŪKURYS

Į MOKYKLĄ IŠEINANT

Vienas galas — tas smailūsis,
Penkiom raukšlėm pasipuošęs,
Kas rytelį iš po lovos
Stebis, kaip mokyklon ruošiuos.

Tiktai vienas! Po šimts pypkių!
O antrasis, kur pradingo?
Pykstu, ieškau susiraukus,
Kur tas batas ir nulindo?!

Dar ir knygos neberandu...
Į palovį aš lendu,
Galvą laužau ir svarstau —
Gal be batų bus geriau...

Mirga Pakalniškytė

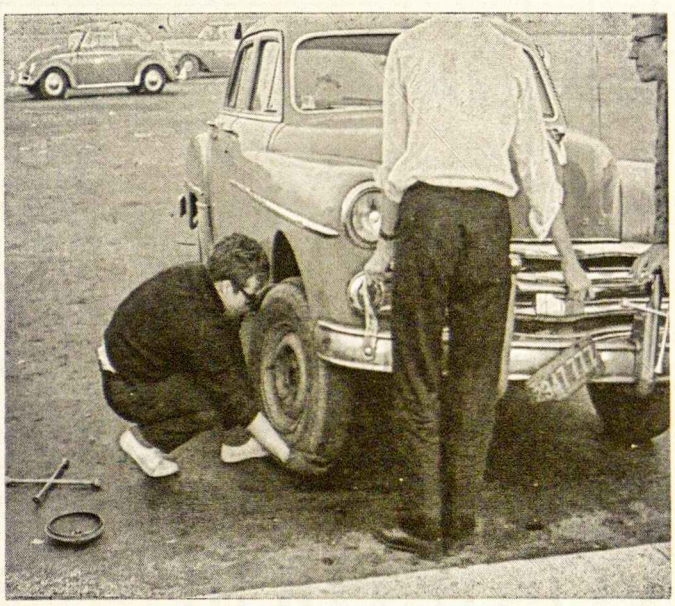

"Palaikyk dar tik minutę... kitą kartą neužmiršiu kėliklio!"

KAI GYVENOME VOKIETIJOJE

Mes, keturios sesutės, gimėme Vokietijoje, nes mūsų tėveliai antro pasaulinio karo metu išvyko į Vokietiją.

Gyvenimas tremtyje buvo sunkus, bet ir įdomus. Mums teko gyventi įvairiose stovyklose. Ten mes susipažinome su kitais tremtiniais, tokiais kaip mes. Labai nuotaikinga buvo gyventi Diepholze, kur buvo Vasario 16 gimnazija. Daug bendravom su gimnazijos mokiniais, kurie buvo labai nuoširdūs ir draugiški. Kada gimnazija persikėlė į naujus rūmus, mes susiradom daug kitų draugių.

Ankstų pasvasario rytą, tik pravėrus akis, pro atdarą langą girdėjosi paukščiukų linksmas čiulbėjimas, kurį karts nuo karto nustelbdavo kaimynų malkų kirtimas. Greit apsirengus bėgdavau į lauką pasidžiaugti pavasario grožybėmis. Buvo gražus, šiltas rytas. Pasiėmus knygas, sėdau ant dviračio ir nuvažiavau į mokyklą.

Grįžau iš mokyklos, kada saulutė dar švietė ir buvo šilta. Turėjau daug laiko su sesutėm pažaisti. Išbėgom į lauką, susišaukėm drauges ir išbėgom į pievas. Ot linksma buvo bėgioti. Nebuvo, kaip čia Amerikoj, kad kaimynai pyktų, jog per daug triukšmaujam, arba perbėgam per žole apsėtus šalimais. Taip! Tenai buvo tikras laisvas gyvenimas, nes vaikus visi mylėjo ir niekas ant jų nepyko! Ir štai nubėgom visi prie nugriautų rūmų pažaisti slapstymosi. Nulipam žemyn — randam rūsį, pilną vandens, sienos apkibę visokiais voratinkliais. Baisu!

Pradėjo temti. Vaikai išsiskirstė į namus, bet mes palikom dar prie durų. Pažiūrėjom tolumon ir pamatėm nugriautuose rūmuose šviesą.

Išsigandę parbėgom namo. Taip prabėgo viena pavasario diena, iš mano prisiminimų Vokietijoje.

Atėjo vasara. Beveik kasdien nueidavom prie upės pasimaudyti šaltame vandeny. O saulutė tik šildo mus visas. Gėlės žydėjo gražiai, įvairiausiomis spalvomis iki vėlyvo rudens. Rudeniop atšalo, ir gėlės nuvyto. Lapai ant medžių išsimargino visokiausiomis spalvomis. Pradėjo greit krist ant žemės. O mes, grėblį pasiėmusios, sugrėbdavom į vieną didelę kupetą ir šokinėdavom ant jų. Raičiojomės juose linksmai. Amerikoj galim tik surinkt ir išmest ar sudegint. Rudenį prasidėjo ir mokykla. Rytai buvo kartais gana

...ir išbėgom į pievas...

Visuomet yra vietos dar vienam!

šalti, bet vis tiek pėsti ėjom du kilometrus, arba dviračiu važiuodavom.

Prasidėjo žiema, su šaltomis dienomis. Sniego iškrito daug, buvo pėdos gilumo. Kaip malonu buvo bristi per sniegą ir sugrįžti į namus su raudonais veidais. Čia, Amerikoj, bijo net kojos išžengti į lauką žiemos metu. Vaikai bijo sušalti eidami į mokyklą. Tuo metu mes — kad tik greičiau išeit. Statydavom sniego senius, čiuožinėjom laukuose ir turėjom žaidynes su sniegu. Vakarais susisėdam ir klausomės, kada Giedra, mūsų vyriausia sesutė, knygą pasiėmus, paskaito arba papasakoja porą įdomių lietuviškų arba vokiškų pasakų. O tai buvo daug įdomiau ir įspūdingiau negu dabar televiziją žiūrėti.

Buvo nemaža įvairių švenčių, kurios švenčiamos su įvairiomis iškilmėmis, paradais, o tas viskas mums labai gerai nuteikdavo ir buvo labai įdomu.

Norėčiau dar kartą pamatyti ir mūsų tėvelių numylėtą gražiąją Europą.

Vija

SESUO M. JURGITA

Laimė

Įeini,
neatsigręžusi, į sodą
liepsnojantį — gal meile?
gal svajone?
gal džiaugsmu? —

ir palieki
mane už vartų
aptemusiom akim
išdegusiuos griuvėsiuos
...ilsėtis.

Piūtis

Apsisukau
tik atsisveikint,
tik pasakyti,
kad buvo gera
kvapiuose vasaros rugiuos
atrasti savo duoną.

Apsisukau —
ten tuštuma,
tiktai tamsa —
nes dalgis mano rankoj —
ir viso, kas ten buvo,
nebėra.

ATSIMINIMAI

IŠ ŠOKIŲ ŠVENTĖS

Aušrelė Vaičeliūnaitė

"Jau laikas eiti!"

"Ne, ne, dar palaukit!"

"Dabar — dabar!"

"Visi kartu — kairę, kairę..." girdisi šokių grupėse, susirinkusiose Amfiteatro koridoriuose. Pagaliau mes žengiame — lėtais, išdidžiais žingsniais. Einame. Viduryje apšviesta, pilnutėlė salė, muzikos garsai skamba taip nuostabiai, kad net ašaras traukia.

O ašaros — vanduo, ar ne? Vanduo primena repeticijas. Dabar jos atrodo menkniekis prieš gausią minią. Atsimenu — pirmoji repeticija: būrelis mergaičių du berniukai, akordeonistas... o taip, buvo ir mokytoja. Tai buvo vasario mėnesį.

Kovo mėnuo — gal penktoji repeticija, ir keturi berniukai! Balandžio mėnesio pabaiga — pusę sadutės mokam, šustas pramoktas, na ir gyvatarą mėginam.

Gegužės mėnuo — rodos galutinai "sucementavo" mūsų grupelę. Jau gyvataro pusę mokam, šustas gerai sukasi, vėdaras tik sukasi, malūnas... Ką!? Ar dar reikia kubilą, audėjėlę, noriu miego, blezdingėlę, jonkelį, rugučius, suktinį, kalvelį išmokti?

"Negali būti!"" sakom nustebę.

"O taip!"

Tad turim tikrai kibti į darbą.

"Viens, du, ir viens, du, trys!" mokytoja skaičiuoja. "Dar kartą, dar kartą!"

Birželio mėnuo, temperatūra siekia net 90 laipsnių, o mokytoja vis: "Iš pradžių. Negerai. Dar kartą! Nebijokit pašokti lengviau!"

Aš draugei ir sakau: "Kas tiek šokių sugalvojo!"

Ji tik šluosto prakaitą. Kiti tik geria vandenį: tur būt galioną išgerdavom. Todėl man vanduo ir primena repeticijas.

Nežiūrint karščio, laiko stokos, beveik visi susirinkdavom, net su noru ir linksmai. Juk vienas malonumas šokti — akordeonas valdo kojas, o mes turime jas sekti! Po šokių sukrentam ant grindų ir sėdim, kol galim normaliai alsuoti.

Seniai amerikonai žino apie lietuvišką veiklą Čikagoje, tačiau negali susilaikyti nepaklausę:

"Kas ten darosi, kad kas savaitę lekiate tenai, o išėję atrodot pavargę?"

"Lietuviškus šokius mokomės. Bus šokių šventė liepos septintą dieną", atsakom.

"Manėm, gal revoliuciją kokią ruošiat", nusijuokia

Man taip greit dienos bėga! Va, jau ir liepos šešta — generalinė repeticija.

Į amfiteatro salę plaukte plaukia jaunimas. P. Sagys, kaip judrus vijurkas, tai prie mikrofono, tai salės vidury, tai, žiūrėk, jau anam kampe rodo kokiam ansambliui, ką daryti. Pagaliau pertrauka — tai gerai, pailsės vargšės kojos ir pasisotinsim skaniom dešrom.

Po to ir vėl šokti, jau su simfoniniu orkestru. Vieni šokiai buvo gerai šokti su ta muzika, bet kiti, pvz., malūną šokant, nejutom ritmo ir patys turėjome skaičiuoti"Ar dūdų orkestras nebūtų geriau?" pagalvojau.

Pradėję 9 valandą ryto, baigiam 5-tą. Parvažiavus namo, greit ruošiausi šokiams. "Šokiams? Ar dar neprisišokai?" klausia mama. Papurtau galvą ir skubinu puoštis.

Šokių vakaras prasidėjo pusę devynių, bet kada baigsis, tai nežinau! Jaunimo Centro didžioji salė stačiai prisikimšo jaunimo iš visų Amerikos ir Kanados kampų. Šokam polkas, tango, valsą ir tą gerai žinomą "Tvistą". Orkestrui pailsus, A. Tričio gitarai pritariant, dainuojam. Lietuviškai, žinoma! Po to dar šokam. Keli tėvai, kur ten maišėsi, klausė: "Ar jūs pajėgsit rytoj šokti?"

"Kodėl ne?!" juokiasi.

Bet dabar žygiuojant atrodo ne juokai. "Tiek žmonių! O jei suklysiu!"

"Ne, geriau negalvok apie tai, baisu", mintyse sau kalbu.

Pasibaigė himnai, kalbos, salė temsta. Reikia greit rikiuotis. Girdisi dzim-dzim... Orkestras užtraukia: "Oi kalu, kalu per dieną, aš žagrelę"...

Iš visų salės kampų lėkte lekia šokėjai, suka ratelius.

Po to šokiai seka vienas kitą, tik spėk atsikvėpti. Ak, pagaliau pertrauka. Bet ji neilga, ir šokiai vėl prasideda. Tik dabar jaunieji šoka. Taip gera pasižiūrėti į kitus šokančius.

Vėl didieji sukasi. Mirga spalvuoti raštai mergaičių žiurstuose, sijonuose, kiklikuose, o vyrų baltos kelnės ir marškiniai atskiedžia tą margumą.

Paskutinį šokį jau baigiam. Nuostabiai iš ratų, ratelių susidaro trys žvaigždės, į kurių centrus įnešamos JAV, Kanados ir Lietuvos vėliavos. Vėliavų ir šokėjų iššygiavimu ir baigiasi šventė. Žiūrovams taip, bet man dar ne visai. Dar pasimatysim šokiuose. Kad dažniau įvyktų šokių šventės! Tai gerai būtų! Tiek įdomaus jaunimo susitikti, susipažinti, padraugauti.

Man rodos, kad surengusieji šią šventę tikrai verti didelės pagarbos. Tiek laiko, energijos ir pinigų sudėta! Repertuaro komisija (p. p.Shotas, L. Braždienė, B. Jameikienė, J. Šilingienė, R. Zotovienė) turėjo daug laiko ne tik išrinkti, sustatyti, bet ir suvienodinti šokius. Gražiausius, įdomiausius šokius išrinkę, jie davė mums progos pasirodyti savo vikrumu, grakštumu. Ačiū!

Ačiū ir programos komisijai, rengėjams, vykdytojams, kurie prisidėjo sudaryti mums niekados neužmirštamą įspūdingą šventę.

Ateina pavasaris. Su juo ateina noras žmonėms prisipirkti visokių menkniekių. Prie šio noro prisideda ir gausybė pinigų, gautų per šį mokesčių sumažinimą. Krautuvės prisipildys pilnos pirkėjų, ieškančių jiems visai nereikalingų daiktų.

"Ateities" redakcija, šitą visą pramatydama, nori savo visus skaitytojus dar praturtinti, kad visi paimtų garbės prenumeratą ir šiam reikalui jiems duoda reikiamų patarimu: senų arklių, purvinų klumpių ir naudingų knarkvabalių pardavimui.

SENŲ ARKLIŲ PARDAVIMAS

Arklį nėra lengva parduoti. Ypatingai jeigu jisai yra senas. Anksčiau, dar baudžiavos laikais, mužikas pavogęs galėdavo jį parduoti ponui. Tais laikais išdidus ponas nežinodavo skirtumo tarp arklio irmužiko ir nežinodavo, ar jisai perka savą arklį ar savą mužiką. Sumanus mužikas galėdavo save ir nuo pono pavogtą arklį parduoti savam ponui.

Gyvenimas pasikeitė. Ponai pasidarė tamstos, mužikai pasidarė ponais. Jauni arkliai paseno, o seni arkliai pasenėjo. Naujam tamstai nereikia seno arklio, o naujas ponas prašmatnėjo. Tad mums ir lieka seni arkliai ir jų pardavimas.

Senas arklys turėtų būti vertingas. Jis matęs daug paradų ir girdėjęs skardžių trimitų. Net ir dabar arkliukas ir trimitai primena skustus pakaušius, nelygiai numintus kulinis. Dabar mes prisimename viską, išvydę pulką arklių! Granatos vis sprogsta ausyse, bet gaila — drambliai be sparnų. Tad, senas arklys yra vertingas prisiminimams, atsiminimams ir ir graudiems verksmams.

Esu girdėjęs, kad už vieną seną arklį duoda tūkstantį žalių štampukų. Bet už du teduoda tik penkis šimtus. Tuo tarpu už vieną kiaulę duoda tūkstantį žalių štampukų, o už dvi tai tris tūkstančius. Man atrodo, kad čia yra gryna arkliška kiaulystė.

Viskas netaip jau blogai. Pasvarstykime galimybes paversti arklį į kiaulę. Iš formos: arklys didelis, bet ar nematėme didelių kiaulių? Fiziškai: arklys su keturiom kojom (nors ir šlubas), kiaulė irgi. Matematiškai: arkliui du kart du tai paslaptis, kiaulei paslaptis. Filosofiškai: jeigu žmogus gali tapti kiaule, kodėl arklys negali? Jeigu augštesnė forma kinta, taip pat ir žemesnės turi kisti. Bet kaip skelsi, nėra priežasties, kodėl mes negalime už du arklius gauti tris tūkstančius žalių štampukų.

J. B.

APIE KNARKVABALIUS IR KLUMPES

Ką yra lengviau parduoti: klumpę ar knarkvabalį? Tuojau iškyla klausimas, kas yra knarkvabalis? Klumpė yra klumpė, o knarkvabalis yra vabalas randamas klumpėje, kuri ką tik yra išbridusi iš purvyno. Tą išgirdęs tu tuojau sakytum, kad klumpę lengviau parduoti. Bet kas norėtų pirkti klumpę, juk ji niekam netikusi. Ir kai ją nori parduoti, tai pirkėjui turi pinigų primokėti. O su knarkvabaliu, tai visai kitas reikalas! Knarkvabalis, labai naudingas sutvėrimas. Netikit? Nu, gerai. Ką tu sakytum, jei pasakyčiau, kad šį "Ateities" numerį sulaužė du knarkvabaliai rasti purvinoje klumpėje. Matot, kaip jie naudingi? O klumpė sau tik sėdi ant stalo ir šlapias purvas laša nuo jos. Ir smarvė, oi, jausi net pro užkimštą nosį. Jei nori tą klumpę parduoti, tai reikės plauti, valyti. Manai, kad ir tada kas nors pirks. Nebūk kvailas! Sau sėdės ir rinks dulkes ir nieko kito nedarys. Tai kaip matai klumpės neapsimoka nei rasti, nei parduoti. Tai kai sekantį kartą eisi pro purvyną ir surasi klumpę, tai pažiūrėk, ar nėra knarkvabalio ant jos. Jei yra, tai džiaukis. O klumpę paimk ir numesk kuo toliau į purvyną. Jei neįmesi, tai paskui gailėsies.

Knarkvabalių mylėtojų draugija

ALp(LKA)1786
1964, Nr.3

Visas jaunimas kviečiamas dal

ateitie

dailiosios literatūros konkursui galima siųsti kurybą iki 1964 metų birželio mėnesio 1 dienos adresuojant: „Ateitis" 6540 south Campbell avenue, Chicago, Illinois, 60629 v.

konkursa

Premijos skiriamos Studentų ir Mokslevių Ateitininkų Sąjungų: užmokėtas stovyklavimas jų vasaros stovyklose v.v. Studentam už prozą – I vieta: dvi savaitės, II vieta: viena savaitė – už poeziją – I vieta: viena savaitė v. Moksleiviam už prozą – I vieta: dvi savaitės, dvi II vietos po vieną savaitę, už poeziją – I vieta: dvi savaitės, II vieta: viena savaitė. v.v.

90.725.531